

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 91. szám
1940. április 21., vasárnap

Feladvé-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

A MI FIAINKÉRT

Irta: **Dr. BERTHE NÁNDOR**

Azok a hatalmas, láthatatlan erők, amelyek a mai kor történelmét formálják, mindig újabb és újabb terheket raknak ránk. E terhek súlya alatt sokszor már roskadozva, megállunk és elmerengünk, vajjon meddig bírjuk még. És ilyenkor talán egy kis büszkeség is eltölt, hogy ime, ezt is elbírtuk, ami elbírhatalannak látszott és ez együttal új erőt önt már már görnyedő tagjainkba. Hogy mennyi új terhet kell még vállainkra vennünk, azt nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy még nem érkeztünk el teherbírásiunk végső fokához, mert még vannak kötelességek, amelyek teljesítése elől nem térhetünk ki anélkül, hogy nagyot vétenénk kisebbségi társadalmi kötelességeink ellen.

A súlyos feladatok között, amelyek megoldása immár nem szenvedhet sokáig halasztást, ott áll az élen ifjuságunk sorsa, azé az ifjuságé, amelynek rendeltetése, hogy majd átvegye tőlünk az ekeszarvat, a kalapácsot, a tollat, a társadalmi vezetést. Mindohhoz azonban érteni kell milderre főt kell készülnie s a mai élet rohanó tempója nem engedi meg, hogy „az élet majd reánevél” elvére helyezkedjünk. Ifjuságunknak az életre való előkészítése oly parancsoló szükséglet, amely alól nem vonhatja ki magát közösségünk egyetlen tagja sem. Az illetékes intézmények e fontos munkából eddig is alaposan kivették a részüket és az adott lehetőségek határai között megtették mindent, amit tehettek. Vannak elméleti középiskolánk, ipari- és szakiskolák, utóbbiak nagyobb mérvű fejlesztése és szaporítása most van folyamatban. Ifjaink mindinkább kiszorultak a diplomás pályákról, ami fontossá teszi, hogy az élet egyéb területein találjanak elhelyezkedést. Sokan ezt csak fájdalommal tudják tudomásul venni, de van valami megnyugtató is. Ebből még semmiképpen sem lehet kulturális hanyatlásra gondolnunk; nagyon is kívánatos, hogy kisebbségi népünk valamennyi rétege felröppönjön és tanult elemekkel erősödjék meg. Hiszen az eszményi helyzet azt kívánja meg, hogy valamennyi társadalmi rétegben kisebbségi számarányunknak megfelelően tudnánk irányítató, megfelelő egyéneket sikkra állítani.

Ne várjuk azonban azt, hogy minden munkát az intézmények vegyék magukra. Minden kisebbségi családnak minden egyes polgárnak külön kötelessége van. A közeledő tanév-vég és vakáció önkénytelenül is föloldoz sokakban a súlyos kérdést, hogy milyen pályát válasszon most középiskolát végző gyermek? Az iskolából kilépők legnagyobb része ma tanácstalanul áll e nagy kérdés előtt, pedig egy kis jóindulattal e téren is segítséget lehet nyújtani. A hajlam egy bizonyos pályára ma már nem lehet az egyetlen döntő tényező, hiszen az anyagi lehetőségek a legtöbb esetben ugyanis derékba törk az ifjú álmait. A pályaválasztásnak ma már nem tisztán egyéni hajlamok kielégítése alapján kellene történnie, közésségünk vezetőinek is bele kell szólniuk. Az erre a célra kiszemelt bizottságnak feladata volna számon tartani mindazokat a szükségleteket, amelyek kisebbségi életünkben felmerülnek és ezek kielégítésére kellene irányítanok az ifjuságot. Hiszen még ma is vannak diplomás pályák, amelyeken hiány mutatkozik, ezekre intézményesen kellene küldeni azokat, akik tanácsot fordítanak a vezetőkhöz.

Ifjaink tekintélyes része még ma is az uccára dobott, hamis jelszavak hatása alatt áll és visszaretten olyan pályáktól, amelyek pedig biztos megélhetést nyújtanak egyfelől, másfelől pedig kisebbségi életünk hiányait pótolják. Ugyan hány ifju ismeri leendő munkakörét akkor, amikor pályát választ? De másnak gondolja a legtöbbie leendő életpályáját! Sok családotól lehetne megkímélni fiatal embereink ezreit, ha módot nyújtanánk neki arra, hogy már most, a pályaválasztás előtt ismerkedjék meg feladataival és kötelességeivel, amelynek életét szentelni akarja. Minden középiskolás tanuló, aki a matematikát szereti, mérnök, vagy matematikatanár szeretne lenni és azt hiszi, hogy az egész élete majd olyan matematikai feladatok megoldásával fog eltelni mint amilyenekben szinte rejtvényfejtés módjára, a középiskolában még szórakozást is lelt.

Az elhelyezkedési lehetőségek állandó figyelemmel tartása, ifjaink szakavatott irányítása a különböző életpályákra és ezekhez szükséges fölvilágosítás megadása rendkívül fontos feladat volna, amelynek megoldására a hivatásos ténnyezőknek is, de minden kisebbségi polgárnak, készséggel vállalkoznia kell.

A másik fontos feladat, amelyet ugyancsak a közepi tanév-vég tesz alkalomszerűvé, ifjuságunk önképzése. Ma, amikor az élet mindenikire egyformán nehéz terheket ró, tanulóink sem vonhatják ki magukat oly munka vállalása alól, amely nemcsak nekik hasznos, de a közösség szempontjából is rendkívül fontos. Kisebbségi gyermekeinknek csak egy kis része látogat kisebbségi iskolát, de még ezek is a tananyag zsufoltsága miatt, csak nagyon kis mértékben ismerik fajok multját és kulturális értékeit. Hát még azok, akik az iskolában mindebből semmit sem kapnak! Mennyire elszomorító jelenség, hogy középiskolát végzett magyar ifju között hány, de hány akad, kinek alig van fogalma a magyar irodalom értékeit képviselő alkotásairól, vagy népe multjáról. A szülők legelembb kötelessége, hogy gyermekeiket ráneveljék a-

ra, hogy önszorgalomból, maguktól keressék maguknak megfelelő könyveket s erre legalkalmasabb a vakáció.

A magyar népközösség aradi tagozata épen a napokban nyitotta meg könyvtárát, a kulturpalotai könyvtár új irányu felszerelése tökéletes, de az aradi magáncérek tulajdonában levő könyvtárak polcai is bőségesen rendelkeznek megfelelő anyaggal a művelődni-vágyók számára. A népközösség kulturális bizottságának is bizonyára meg van a módja arra és szívesen is iktatja programpontjai közé, hogy felvilágosítással szolgáljan mindenkinél, aki tanácsát kikéri.

Örömmel kell megállapítanunk, hogy ifjuságunk nagyrésze nem zárkózik el az önműveléstől, sőt lelkesedéssel veszi ki a maga részét a közművelődés munkájában.

Ne feledjük el, hogy jövőnk biztosításáról van szó, gyermekeinkről akiről a közösségi család épp oly szeretettel tartozik gondoskodni, mint az édesapja a gyermekéről. E munkát mindannyian támogatni tartozunk, mert ez legelembb kötelessége minden magyar testvérnek.

UJ NEMZEDÉK

Irta: **FALUS LAJOS**

A tavasz mégis eljött. Már-már ugy látszott, mintha arra a hosszú veszteséglistára, amelyre egymásután elkönyveltünk lassan-lassan mindent, ami szép és kedves volt az életünkben, rá kell vezetnünk a tavaszt is. A szépség, az ifjuság, a szerelem bihájios időszakát, amelyről Horatius óta annyi költő zengett éneket. Csak míg Horatius idején az ifjak zöldelő mirtusz-ággal koszorúzták fejüket és arnyas ígletekben a nimfák és gráciák lejtettek kecses kartancokat, addig a mai ifjuság homlokát acélsírok övezi s a táncoló tündereket elűzte a lőgetekből az ágyudörgés zaja.

S ime, a tavasz mégis eljött. Készt, mintha szegyelőd a történeteket, vagy mintha érezte volna, hogy az idén nemcsak reménységgel, de aggodalommal is várják. Mert mindenki tudta azt, hogy a melegebb idő bekövetkeztével nemcsak a fák fognak rügyezni, nemcsak új élet fog ki- virüni, hanem a Halál is nagyobb aranyu tevékenységbe kezd. A vérszomjasok amugy is keveselték a téli hónapok harci mozdulatait. Patatokban akarták látni a vért. Előörsi csatározások, elszigetelt légi támadások, szörványos hajó-elsüllyesztések nem elégitették ki sokak érdeklődését, akik messziről, kényelmes páholyból nézték az eseményeket. Hatalmas szárazföldi összecsapásokat, egész repülőflották légi harcát s nagy tengeri csatákat vártak tavaszra. De nem akart kitavaszkodni és várniok kellett. A tavasz eljött és várakozásuk beteljesült. A norvég vizeken a halászháló hal helyett holttesteket húz a partra. De mégis tavasz van. A parkok padjain párok ülnek s nevéük kezdőbetűit ma is bevéssük még a pad fájára, a fák törzsére. Az ég nevet, a fű sariad, a föld mélyében dusan kerिंगó, titokzatos nedvek érlelik az új életet. A tenger vízében is új életet miriádjai vannak keletkezésben, amíg a tengerfenék benépesedik az elsüllyedt, halott hajókkal. Temető lett a tenger, temető lett a föld, de az életet azért nem tudja feltartóztatni semmi.

Nem volt háboru, amely örökké tartott volna, vége lesz ennek is. A vízőzőn után maradt egy bárka, amely átmentette a jövő számára a földi életet. A vérözönben sem merülhet el minden. Az új Noé — akár a pápa lesz, akár Roosevelt, vagy akár a Győzelem csalfa istennője — ki fog menteni ebből az összeomlásból is értékeket. Nem csatahajókra és ágyukra gondolunk. Azoknak megsemmisülésénél ezerszer jobban fáj az emberi élet pusztulása. De lesznek emberek is a háboru után. S elkerüljük a sirbatételt azok

az erkölcsi eszmék is, melyek most, a háboruak elmére és szivre nehezedeó véres ködében mintha végleg elmerültek volna. Erősebbek lesznek a tulzó hazafiasságnál, erősebbek a faj elfogult szereteténél, gazdasági érdekek parancsoló szükségességével is diadalmasan fognak megmérkőzni, sőt még a nyers erőnél is súlyosabb mértékkel esnek latba. Látszat-halálukból feltámadnak és ki fogják alakítani az új jövőt.

A világháboruról azt hittük, hogy az emberiség utolsó háboruja volt. Ma már tudjuk, hogy ilyen hitet nem szabad táplálni. Hiszen még most is elhangzanak a háboru dicsőítő hivatalos nyilatkozatok. „A háboru nem Isten ostora” — mondják. — hanem az élni akaró nép magasztos próbatétele. Mi elkerülhetőnek látunk minden háboru. De lehet, hogy még nagyon sokáig kell járni az emberiségnek a fájdalommal kövezett, tüskés és göröngvös vértanuság utját, amíg eljut arra a tiszta fensikkra, ahonnan széttekintve mindenütt békét és nyugalmat lát. Valószínű, hogy a háboru megpróbáltatásainak még csak az elején vagyunk. De akik túlélik, azok számára új élet vár. Milyen lesz ez az új élet? Miért kell érte annyi könnynek, vérnek folyni? Annyi jainak felsírni, annyi sóhajnak felszakadni? Nem vezet simább, fájdalommentesebb út a jövő felé? A történelem tanúsága szerint a haladás minden kis lépését áldozattal kellett megfizetni. Mekkora lesz ez az áldozat most, amikor az utolsó husz évben mérőföldes távolságot tettünk visszafelé s előbb azt kellene behoznunk, hogy előbbre jusunk? Mi vár ránk a háboru végén? Nyugalmas élet békés derűje, vagy — ami valószínűbb — üszkös romok közt a mindent előlrel kezdés?

Mi más a tavasz is, mint újakezdés? Csak mig a természet évről-évre mindig ugyanugy ismétli önmagát, ugyanugy pattannak a rügyek, virágok ugyanugy nyílnak, mint tavaly és tavalyelőtt — nekünk, vagy utódainknak — az újakezdést úgy kell véghezvinnünk, hogy amit alkotunk, a réginiél jobb legyen. Ezt pedig csak akkor érhetjük el, ha a humanum tenézett s megtagadott eszméjét is felhasználjuk az építkezésnél, mert különben kontármunka lesz az új mű is. Az erő egyedül nem tarthatja az új világot, ha nincs mellette a mindenki jogával számotvető emberiség támasztéka.

A tavasz a reménység korszaka. A világégés mindenfélé záporozó szikrái sem tudják elhamvasztani a reményt. Csüggedni nem szabad! A lelki sötétség szomorú korszakát követni fogja egy világosabb kor. A fajok gyűlölete klalszik, az

Tavaszi cipőujdonságok nagy választékban APPONYI Testvéreknél Külön férfidivatosztály!

osztályok harca kiegyenlítődik. Bármekkora érték meg most veszendőbe pótolhatatlan vérben és idegben, pótolható anyagi javakban, ki fog alakulni az új világ. Boldogabb, szerencsésebb és szabadabb nemzedék veszi át a régiek helyét. A gyűlölet mérge, mit rossz iskolákban csöpögtek belé, feloldódik majd abban az elkerülhetetlen felismerésben, hogy minden nép, minden nemzet, — kicsi és nagy egyaránt — egymásra

van utalva. Egymással nem harcolniok kell, hanem vállvetve dolgozniok az egész emberiség üdve javára.

Kapaszkodjunk bele a rózsás reménység tavasszal szétfelpukkanó fonalába! Ne essünk kétségbe, mert a kétségbeesés a reménynél is hazugabb! Mindig lesz új tavasz, új kezdés, új küzdelem.

A belgrádi Politika szerinti:

Róma és Berlin Délkelet-Európa és a Balkán békéjét óhajtja

Az olasz sajtó Italia földközi tengeri érdekeinek szemelött tartását követeli — Eszakeurópában megkezdődött a küzdelem a német és a norvégekkel együttműködő szövetséges haderő között — Nem vontak össze német csapatokat Karinthiában

Gazdasági tárgyalások kezdődnek London és Moszkva között

Belgrád. A Politika című jugoszláv lap berlini tudósítójának jelentése alapján nagyobb cikket közöl a Délkelet-Európa és Balkánra vonatkozó különféle hírekről. A cikk megállapítja, hogy úgy Berlinben, mint Rómában a leghatározottabban cáfolják azokat a híreket, amelyek arról szólnak, mintha Németországnak és Olaszországnak bizonyos szándékal lennének Délkelet-Európában. A Politika munkatársának német illetékes körök e kérdésben a következőket jelentették:

— Németországnak nincs semmiféle szándéka Délkelet-Európában, különösen Jugoszláviával szemben, amely állammal a mai napig a legjobb viszonyban állunk. Egyáltalán nem feltelnek meg a valóságnak azok a hírek, amelyek szerint Karinthiában német csapatokat vontunk volna össze és hogy ezzel kapcsolatban a német vezérkar bizonyos terveket dolgozott volna ki.

„Róma tudja, hogy vassal lehet aranyat szerezni”

Róma. (Rador.) A Havas-iroda jelenti: A Mussolini által alapított Popolo d'Italia cikket közöl, amely Olaszországnak a háborúba való beavatkozása mellett emel szót. A cikk címe „Sorsdöntő óra” és tartalmát a francia tudósító a következőképpen vonja össze:

Nagy nemzet, mint amilyen az olasz, egy nép, amely a történelem és a háború központjában áll, nem tarthat mindenkor összelonva karját, mert különben a békeszeretők népek sorsa érli el, amelyek minden oldalról csarások fenyegetnek. Nincsen olyan nagy nemzet, amelynek nem volna kívánt népei az óceán felé és ebben a tekintetben Portugália azahatárabb mint Olaszország. A lap emlékeztet Mussolini szavaira, aki kijelentette, hogy az olasz nemzet kész a legnagyobb áldozatokat is meghozni, csak hogy ne maradjon fogoly a Földközi-tengeren. Mi megtapsoltuk az óceán felé — írja a lap — és megértjük, hogy a történelmet nem társakkal csinálják. Megtanultuk, hogy a híradalom érdeke mindenek felett áll és azt is tudjuk, hogy a kard többet ér az aranynál, mert az arany megrozsdásítja a vassat. Azt is tudjuk, hogy vassal lehet az aranyat megszerezni.

A Giornale d'Italia-ban Virginio Gayda cikket írt azokról az olaszellenes kezdeményezésekről, amelyeknek során az angol lapok az állították, hogy Olaszország megváltoztatta eddigi magatartását és támadólag lép fel. Virginio Gayda hangsúlyozza, hogy

bár a németeknek nagy sikereik voltak Skandináviában, ahol a franciák és az angolok vereséget szenvedtek, ez mégsem jelenti a szövetségesek veszélyeztetését.

Olaszország ilyen módon szolgálja a békét. Ezután Cross angol hadigazdálkodási miniszter különös nyilatkozatával foglalkozik a Giornale d'Italia és megállapítja, hogy, bár londoni hivatalos vélemény szerint a beszédnek nagyobb fontosságot tulajdonítani nem kell, ennek ellenére több londoni lap meg nem engedhető szívekkel közölte le a nyilatkozatot.

Olaszország nem fogad el tanácsot senkitől sem viselkedésére vonatkozólag és senki figyelmeztetését sem hallandó tekintetbe vonni. Felhívja a német illetékes körök figyelmét arra, hogy a jövőben felelősségteljesebben és szerényebben viselkedjenek. Az olasz nemzet — írja a lap — elég erős arra, hogy felelősségének tudatában legyen és ezenkívül fel is van tettezőzve Tiszában van érdekelve és jogával és a Duce tudja, mit kell cselekednie.

A lap hangsúlyozza, hogy az olaszellenes kezdeményezésben nemcsak angol és francia lapok, hanem bizonyos semleges országok lapjai is résztvettek és felhívja azokat, hogy foglalkozzanak saját ügyeikkel és hagyják Olaszországot békében.

Róma. A Földközi-tengeri kérdéssel foglalkozva, Gayda megállapítja, hogy Anglia Gibraltár elfoglalása óta máig mindig olyan politikát folytatott Olaszország-

gal szemben, amelynek alapja az volt, hogy a brit hegemoniát biztosítsa.

Tény az, hogy Anglia egyidőben segítette Olaszországot, de ez is csak azért történt, mert félt a franciák erejétől. Versailles után Anglia és Franciaország megakadályozták Olaszország terjeszkedését a Földközi-tengeren, ami nem volt más, mint Olaszország halgatólagos bekerítése.

Ez a terv az olasz-abesszini konfliktus idején is felmerült és megújódott 1939-ben, amikor Olaszország arra kényszerült, hogy az erők egyensúlyát úgy a Földközi-tengern, mint az általános európai helyzetben helyreállítsa.

Anglia nem földközti-tengeri hatalom és mégis urálni kívánja ezt a tengert, holott egyetlen oka erre csak az, hogy biztosítsa az utat gyarmatai felé.

A cikk ezután megállapítja, hogy a földközti-tengeri országoknak joguk van a szabadsághoz, míg Nagybritannián az erőrendszerrel uralja a tengert birodalmi érdekeinek biztosítása céljából.

Ward Price véleménye

„Törökország lojális barát és hatalmas erőt képvisel”

Ward Price, a neves angol újságíró, aki különösen Hitlerrel, Mussolinival, Kemal Atta türkkal és Salazar portugál diktátorral folytatott beszélgetéseiről írott cikkeivel tette ismertté nevét. Bucarestbe érkezett és nyilatkozott a sajtó munkatársainak. Nyilatkozatában Ward Price többek között a következőket mondotta:

— Ankarából jövök, ahol hosszabb ideig tartózkodtam és ahol abban a megtiszteltetésben részesültem, hogy Ismet Innonü török köztársasági elnök hosszabb kihallgatáson fogadott. Mély benyomást gyakorolt rám az az erély, ahogyan a török köztársaság megszervezi nemzetvédelmét. Jól ismerem a török hadsereg képességét még az 1912. évi hadjárathól, ennek ellenére őszintén meglepett a török hadsereg jelenlegi felkészültsége. Törökországi utam során alkalmam volt meggyőződni a török hadsereg motorizált egységeinek felszereléséről. Az a meggyőződés, hogy Törökor-

A jugoszláv igazságügyminiszter látogatása Budapesten

Budapest. (Rador.) Markovics Lázár jugoszláv igazságügyminiszter pénteken meglátogatta a parlamentet. Amikor belépett a diplomáciai párhelyba, a képviselők nagy tapsmal fogadták és Markovics képviselő félbeszakítva beszédét, kijelentette, hogy ez a látogatás igazolja, miszerint Jugoszlávia és Magyarország között a viszony mind bensőbbé és barátságosabbá válik.

A parlament tagjai köszönetüket fejezik ki, hogy Markovics minisztert Budapesten üdvözölhetik. Ezután a magyar képviselők felálltak és hatalmas tapsvihart tört ki, amelyet Markovics miniszter megajajolva köszönt meg.

A budapesti jugoszláv követ és felesége villásreggelit adtak Markovics jugoszláv igazságügyi miniszter tiszteletére. A villásreggelin résztvevő Radocsay magyar igazságügyi miniszter, több magyar előkező személyiség, valamint az olasz és argentin követ.

A jugoszláv-szovjet gazdasági tárgyalások

Moszkva. (Rador.) A Tass-ügynökség jelenti: Ez év március végén a jugoszláv kormány az ankarai szovjet nagykövet úján az a javaslatot tette, hogy a két ország között kereskedelmi egyezmény kötése tárgyalásokat indítsanak. Ebből a célból javasolta: 1. Kereskedelmi szerződés aláírását. 2. Fizetési egyezmény kötését. 3. Kereskedelmi ügynökségek létesítését a két ország fővárosaiban. A szovjet kormány beleegyezett a tárgyalások megindításába és meghatalmazást adott a külkereskedelmi népbiztosnak. A jugoszláv bizottság megérkezését a napokra várják.

Belgrád. (Rador.) Jugoszláv politikai körökben igen nagy fontosságúnak tartják a jugoszláv-szovjet kereskedelmi tárgyalások megindulását. A Politika című belgrádi lap rámutat arra, hogy a jugoszláv-szovjet kereskedelmi egyezmény már szinte befejezést nyert.

Az olasz lapok is nagy érdeklődést tanúsítanak a jugoszláv-szovjet kereskedelmi egyezményre vonatkozó tárgyalások megindulásával szemben és nem titkolják annak nagy jelentőségét. Az olasz lapok annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy az olasz-jugoszláv viszonyban nem állt be változás. A lapok leszögezik, hogy Olaszország nem áll ideológiai ellentétben Moszkvával, hanem minden eszközzel a Szovjet balkáni terjeszkedését akarja meggátolni.

Budapest. (Rador.) Magyar politikai körökben is igen nagy jelentőséget tulajdonítanak a szovjet-jugoszláv kereskedelmi tárgyalásoknak és valamennyi magyar lap nagy cikkekből számol be erről a tényről.

szág természetes kapcsolatot képez Franciával és Angliával Európának ezen a részén. Törökország lojális barát, gigász haderőt képvisel és az a meggyőződés, hogy a legcsekélyebb olyan kísérlet esetén is, amely a kelet-európai helyzeten változtatni akar, Törökország energikusan és eredményesen lép közbe.

— Ami a Weygand hadsereget illeti, értesülésem szerint ennek rendkívül a jelentősége. Ezt a hadsereget is elsőrendűen szemelték fel és azt a jelenlegi hadvezérek egyik legtehetségesebbike vezeti, úgyhogy az említett hadsereg bárhol eredményesen léphet közbe, ha erre szilkség mutatkozik.

— A Balkán-államokat egvébként ószinte békevágy hatja át, mint erről utam során személtvesen meggyőződtem.

Athén csele

Athén. (Rador.) A görög távirati iroda cífolja azokat a külföldön terjesztett híreket, amelyek szerint a görög kormányt átalakították.

Hollandia helyzete

Amszterdam. (Rador.) Az egész Hollandiára kiterjesztett ostromállapot azt jelenti, hogy Amszterdamban, Hágában, Rotterdamban és a többi nagy városokban a katonai hatóságok tetszés szerint intézhessék az idegelemek ellenőrzését.

Lehetséges, hogy sürgősen gyűjtőtáborokat fognak felállítani és megszigorítják a postai és a sajtó cenzurát.

A határokon rendkívül szigorúan ellenőrzik a bejövő idegeneket és ha valaki ellen a legkisebb gyanu merül fel, azt könyörtelenül visszautasítják és nem engedik be az ország területére.

Az ostromállapot kihirdetése következtében 59 nemzeti szociálista egyesületet feloszlattak.

Hága. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenti, hogy a holland kormány közölte a japán kormánnyal, hogy nincs szándékában idegen hatalmat kérni fel Hollandiában védelmére arra az esetre, ha Hollandia váratlanul európai háborúba keveredne, sőt nem is fogadja el ilyen védelmet, ha azt felajánlanák. Háború esetén a holland kormány tényleg és jogilag abban a helyzetben van, hogy önállóan kezelheti ezeket a területeket és fenn tudja tartani a rendet.

„Belgium már romokban heverne...”

Brüsszel. (Rador.) Pierlot miniszterelnök tegnap este a katolikus szövetségben előadást tartott és többek között megjegyezte, hogy Belgium ragaszkodik és a jövőben is ragaszkodni fog semlegességéhez.

Ha Belgium beavatkozott volna a hábo-

London hajlandó háborus kereskedelmi egyezményt kötni Moszkvával

Londonból jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy Halifax lord külügyminiszter pénteken kihallgatáson fogadta Maiskyt. Szovjetország nagykövét, akivel közölte, hogy a brit kormány hajlandó kereskedelmi tárgyalásokat folytatni a szovjet kormánnyal. Hangsúlyozták, hogy az esetleg megkötendő kereskedelmi egyezmény „háborus kereskedelmi egyezmény” lenne. Olyan, amilyent Nagybritannia a háborus állapotra való tekintettel más semleges államokkal kötött. (Rador.)

London. Mértékadó helyen megerősítik azt a hírt, hogy az angol kormány elvben hozzájárult a Szovjet által kezdeményezett szovjet—angol kereskedelmi egyezmény létesítéséhez. Beavatott diplomáciai körökben e hírrel kapcsolatban megjegyzik, hogy

a megbeszélések tengelyében az a kérdés szerepel, hogy megakadályozzák a Németországnak szánt dugárúknak Vladivosztokon keresztül való szállítását.

Berlin jelenti:

Zavarlatlanul folyik a norvégiai csapat- és hadianyag utánpótlás

Berlin (Rador.) A német hadvezetőség jelenti: „Narvik, Trondhjem, Bergen, Stavanger és Kristiansand környékén különleges események nem történtek. A német csapatok tervszerűen folytatták feladatuk megvalósítását. Ujabb német egységek és jelentős mennyiségű hadianyag érkezett, anélkül hogy az ellenség ezt megakadályozta volna. Egy ellenséges repülő tegnap bombát dobott Narviktól délre, de kárt nem okozott. A bergeni német csapatok több közeli szigetet elfoglaltak. Naegenlandnál norvég katonai egységeket legyőztünk. Osló környékén a német csapatok a terepnehezségek ellenére folytatják előnyomulásukat. A hadifoglyok és hadizsákmány napról-napra nő. Április 16-ig 180 ágyút és 300 gépfegyvert zsákmányoltunk. A német légihaderő nagyarányú felderítő tevékenységet folytatott Norvégia nyugati partvidékén ellenséges hadi- és szállítóhajókat támadtunk meg. Egy órkajót és egy szállítóhajót telitalálat ért. Egy repülőgépünk nem tért vissza.

A nyugati harctéren felderítő tevékenység folyik és Saarbrückentől dényugatra, Zweibrückentől délre és Merzigből nyugatra jelentős károkat okoztunk az ellenségnek. Foglyokat és hadianyagot zsákmányoltunk. Az ellenséges csapatok támadását ugyanazén a vidéken visszautasítottuk. Egy ellenséges repülőgépet elmenekült va-

Fiatalságot és szépséget hozok Önnek!

Fiatalos kinézése nem korától, hanem bőrének ápolásától függ. Ezért próbálja meg NIVEA-val. Csak NIVEA tartalmaz Euceritet, mely bőrt egészségessé teszi és csak egészséges bőr ad Önnek fiatalos és friss kinézést.

rubá — mondotta a miniszterelnök — már az első naptól kezdve romokban hevert volna az ország minden ok nélkül, mert a helyzet úgy sem lenne más mint amilyen ma.

A miniszterelnök ezután hangsúlyozta, hogy minden intézkedést megtettek a belső biztonság megvédelmezésére. Az intézkedések során már több ezer külföldi állampolgárt kiutasítottak.

Tudvalévő, hogy az angolok néhány héttel ezelőtt két nagyobb orosz kereskedelmi gőzöst Indokína partjain feltartóztattak. Most úgy tudják, hogy angol részről meg van a hajlandóság az e gőzösökön lefoglalt áruk visszaadására, de csak abban az esetben, ha biztosítékot kapnak arra, hogy ezek az áruk semmi esetre sem jutnak el Németországba.

Majskyt, londoni szovjetnagykövet pénteken felkereste Halifax lord külügyminisztert, hogy vele ezekről a kérdésekről tárgyaljon. Beavatott értesülések szerint Halifax hangsúlyozta, hogy Anglia ebben az ügyben bizonyos biztosítékokat vár a Szovjet részről. Ha ezek meg lesznek, úgy London hajlandó lesz arra, hogy a birodalom nyersanyag készleteket és angol árukat szállítson a Szovjet számára.

lőtték a német állásokat. Rövid ott időzés után az angol tengeri egységek nyugat felé eltávoztak.

Berlin. (Rador.) A német távirati iroda jelenti: Az angolok az utóbbi időben olyan híreket terjesztenek, hogy Norvégiában csapatok több ponton partraszálltak és a norvég ellenőrző hatóságokkal, valamint a norvég csapatokkal felvették az érintkezést. Német részről ezzel szemben a német légi haderő által végzett felderítő repülések során megállapították, hogy csak csekély jelentőségű partraszállások történtek. Ezeket a német haderő állandóan figyelemmel kíséri. Kitéint, hogy csak Harstad körül állnak jelentősebb szövetséges haderők, máshol pedig jelentéktelenek. Az érintkezés felvétele a norvég parancsnokságokkal abból áll, hogy ezeket a parancsnokságokat, valamint a norvég hatóságokat és hivatalnokokat további ellenállásra buzdítják. Németország arra törekszik, hogy Norvégiában nemsokára befejezze a háborus intézkedéseket és az országot az ellenségtől megtisztítsa. Azokat az erőket, amelyek ellenállnak, vagy ellenállásra törekednek kiküszöböli, vagy megsemmisíti.

Dán hercegnő érdekes nyilatkozata a német megszállásról

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: Margit dán hercegnő, Christian király egyik unokahúga, aki jelenleg Párisban tartózkodik, a Le Journal című lap munkatársának kijelentette, hogy a dánok nem adták meg magukat a németekkel folyó harcok során és hogy egy yllandi ezrednek 1200 halottja volt. Német mértékadó helyen megállapítják, hogy ez a híresztelés céltávolos jellegű és azt a dán hivatalos jelentés cáfolja meg leginkább, amely megállapította, hogy a dán hadsereg vesztesége összesen 12 halott volt.

Kopenhága. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: A külföldön elterjedt hírekkel szemben hivatalosan megállapították, hogy bár a dán hadsereg leszerelése megkezdődött, nincs szó annak feloszlásáról, hanem csak arról, hogy békéletiszámra csökkenjen.

Megkezdődött Elverum környékén a nagy csata

Stockholm. (Rador.) Elverum környékén megkezdődött a nagy csata a német és norvég haderő között. Oseff norvég őrnagy Elverumban kijelentette a sajtó tudósítóinak, hogy a norvég csapatok célja a német haderő előretörésének megakadályozása mindaddig, amíg a norvég hadsereg olyan erős lesz, hogy ellentámadásba mehet át. A norvégek azt remélik, hogy a németeknek Trondhjem környékén való készülődése meggyöngíti az elverumi szakaszra gvakorolt nyomást. Hír szerint a németek Narviknál súlyos helyzetben van-

nak és a svéd határtól 5 kilométernyire vonják össze csapataikat.

A német távirati iroda jelenti: Pénteken a németek 65 kilométernyire voltak már Kongsvingertől északra. A német önműködő fegyverekkel szemben a norvég csapatoknak kevés reményük van a sikerre. Ezek a csapatok már el is hagyták a Glommen folyó mindkét partján levő helységeket. Ugylátszik, hogy Elverum környékén tekintélyes számú norvég csapatot összpontosítottak, de ennek ellenére a német előnyomulást megakadályoz-

„URANIA“: mindig vezet. 11.30 és 3-kor matiné előző TELEFONÉLOVET: 12-32. SZÁM helyárakkal 5, 7.15, 9.15

I. Jeanette Macdonald és Eddy Nelson

II. Orosz — a hádiárat. ALEXANDER NEWSKY. Izgalmas és monumentális orosz film,

Szenzációs kettős műsor!!

káprázatos, színes filmje Szerelmesek

Híradó

nem lehet. Hamar városa április 18-ika óta német kézen van. Falragaszokon hívta fel a rendőrség a lakosságot, hogy őrizze meg nyugalma és ne hagyja el a várost.

A német csapatok elkeseredetten támadják Elverumot és Hamart, hogy a Trondhjem vasútvonal mentén szolgálatot teljesítő német osztagokkal összeköttetést szerezzenek.

A norvégok Elverum mellett erős ellenállást mutatnak.

London és Páris jelenti:

„A szövetséges haderő megkezdte Északon a hadműveleteket“

Páris. Az elmúlt 24 óra alatt a norvégiai katonai helyzetben új tévvezőt jelent a francia csapatok partraszállása Norvégiában. A francia katonai körök egyelőre nem adnak ki semmiféle részletes felvilágosítást az ottani hadműveletekről, de rámutatnak arra, hogy

Norvégiában a helyzet kedvezőbben kezd alakulni. Norvégia déli részén több német osztag felvette a harcot a norvég csapatokkal.

London. (Rador.) A Reuter távirati ügynökség jelenti: Angol hivatalos körökben tegnap jelentést adtak ki, amely szerint

Hitler születésnapjának megünneplése

Berlin. Hitler birodalmi vezér 51-ik születésnapját politikai és katonai munkatársainak legszűkebb körében a berlini új birodalmi kancellárián töltötte. Hivatalos ünnepekre és fogadásokra nem került sor. A reggeli megbeszélések után a véderő képviselőjében Göring vezértábornagy, Raeder vezértengernagy és Brauchitsch tábornok, hadsereg főparancsnok tolmácsolták a vezér előtt a német birodalmi véderő jókívánságait. Utána Göring jelentést tett a német nép főmadamnyozásáról, amely minden várakozáson felüli jó eredménnyel végződött. Délben a birodalom vezetői s a körzetvezetők juttatták kifejezésre a német nép jókívánságait. A berlini Wilhelmsplatz a kora reggeli óráktól kezdve hatalmas ünneplés és tüntetés színhelye volt. A tömeg állandóan nőtt és véget nem értek a „Heil“-kiáltások. A tömeg hazafias dalokat énekelt, közben tombolva éltette a vezért. Tetőfokára hágott az ünneplés 12 óra után, amikor Hitler tábori egyenruhájában megjelent a palota erkélyén. A tömeg lelkesedése leírhatatlan volt és Hitler német köszöntéssel fogadta az üdvözlést. A vezér távozása után az őt ünneplő tömeg még sokáig együtt maradt a téren.

Hitler kancellár születésnapjának előestéjén a német ifjuság vezére, Baldur von Schirach a nyugati védőművek egyikében tartotta meg hűgömbnyel beszédét. A német ifjuság vezére, egy gyalogos ezred káplára, a hadosztályparancsnok és több ifjusági vezető jelenlétében a következő beszédet mondotta:

— Vezérem! A német ifjuság vezetői egybegyűltek ma, de ez alkalommal tábori egyenruhában. A nemzeti szocialista hadsereg zászlói alatt a hitlerista ifjuság vezetőinek 95 százaléka teljesít szolgálatot. Most megvalósult az a nagy eszme, amelyet Ön adott a népek és ezt jobban nem lehet kifejezésre juttatni, mint ahogyan azt a tények is bizonyítják, hogy a mindenkoru harcoshok egyesültek. Nincsen a világon bátrabb ifjuság, mint a német és a mi ifjuságunk kezében van a győzelem.

Von Schirach azzal fejezte be beszédét, hogy Hitler életének új esztendeje a győzelem jegyében induljon meg.

Dr. Göbbels propagandaügyi miniszter Hitler kancellár 51-ik születésnapja alkalmával többek között a következőket jelentette ki:

— A nyugati nagy demokráciák minden

lást feltének ki, felrobbantják az alagutakat és a vasúti hidakat, hogy ilyen módon megakadályozzák a németek előretörését.

Hírek szerint pénteken az esti órákban Hamar még a norvégok kezén van, ezzel szemben

Berlinből azt jelentették, hogy pénteken este Hamart is elfoglalták a németek.

a szövetséges csapatok és a norvég csapatok érintkezésbe jutottak egymással és megkezdtek az együttes hadműveleteket.

Angol hivatalos részről nem adtak ki más jelentést. Semleges forrásból azonban több jelentés érkezett Londonba, amely szerint

az együttműködő angol-norvég csapatok már megütköztek a német csapatokkal, sőt a német egységeket visszavonulásra kényszerítették.

Angol hivatalos helyen hangoztatják, hogy ezekért a hírekért nem vállalnak felelősséget.

olyan kísérlete, hogy a német népet elválasszák vezérétől sikertelen marad, mert nem is lehet sikere egy olyan akciónak, amely arra irányul, hogy a gyermekeket elválasszák az apától. A német nép a legteljesebb hűséggel és bizalommal viseltetik vezére iránt és győzelmi akarata megdönthetetlen.

Berlin. (Rador.) Raeder admirális szombat reggel a német haditengerészetnek az alanti napiparancsot adta ki:

„Vezérünk és legfőbb parancsnokunk születésnapja alkalmából megütközünk eskünkkel, a mellyel hűséget és teljes engedelmséget fogadtunk. Eskünk értelmében harcolni kívánunk ebben, a ránk kényszerített háboruban

Csak a **GRAND HOTEL** LAFAYETTE-ben lakjon Bucurestiben

Központi fekvés. Komfort. Olcsó. Otthonos.
CALEA VICTORIEI No. 11 - Telefon 3-3410

a legnagyobb bátorsággal és azzal a szilárd elhatározással, hogy győzni fogunk. Ujabb sikereket fogunk felmutatni a tulerőben levő el-lenséggel szemben. Bizalmunk azon férfiránt, aki nemzetünket új dicsőség felé vezető határtalan. Követni fogjuk azon az uton, amelyet mutatott nekünk, hogy a végső győzelmet megszerezhessük. Isten segítsen bennünket. Éljen a Vezér!

Göring marsall, a német légiő parancsnokának napiparancsa így hangzik:

„Ma minden gondolatunkkal azon férfire fordulunk, aki a legfőbb vezérünk, és akinek hűséget esküdtünk. Ő nemzetünk vezére és szeretetünkkel vesszük őt körül. Születésnapja alkalmával a legnagyobb ajándékot adjuk neki, amivel rendelkezünk: azt a fogadalmat, hogy a német légiő haderő mindent el fog követni, hogy ezt a háborút győzelmesen fejezzük be, mert ez biztosítja Hitler Adolf birodalmának és a német nemzetnek örökkévalóságát.“

Von Brauchitsch hadsereg főparancsnok napiparancsa ezt tartalmazza:

„Tudjuk, hogy mivel tartozunk a Vezérnek. Mostan és a jövőben azt kívánjuk, hogy a vezér meggyőződést szerezzen arról, miszerint katonái a legnagyobb odaadással harcolnak, ha a szabadságról, a becsületről és a német nép léteiről van szó. Jelszavunk 1940. április 20-án: Hitler Adolfal előre a győzelem felé.“

Selyemharisnyát, férfi és gyermekharisnyát, selyem és cérna reformot és kombinét, bőr és cérna keziút, szövetet legolcsóbban **BOGYO** Str. Eminescu 1. Corso mosi mellett

Reynaud francia kormányelnök tájékoztatta a szenátust a nemzetközi helyzetéről

Páris. (Rador.) Reynaud miniszterelnök a szenátus albizottságában szombat délelőtt általános beszámolót tartott a kormány külpolitikájáról. Kitért a francia-olasz kapcsolatokra, a szövetségesek balkáni és közelkeleti akciójára és a szövetségesek északeurópai politikájára, a szövetségesek távolkeleti helyzetére, a szovjet-francia viszonyra s végül a győzelmes béke biztosítását célzó szavatosságokra. Reynaud miniszterelnök utalt azokra a körülményekre, amelyek között a szövetségesek folytatják a katonai

kormányval, amelynek alapján rendezni tudnák a két állam között függőben lévő összes kérdéseket. Ezek a közlések azonban eddig válasz nélkül maradtak, ami viszont semmit sem változtat a francia kormány álláspontján. Ugyanilyen szellemben történnek erőszítések a legutóbbi hónapok folyamán a Spanyolországgal való viszony megjavítása érdekében.

A francia kormány mindenfajta ideológiai szempontot félretéve folytatta erőszítéseit a két ország intézőivel a Földközi-tengeri egyetértés érdekében, ami egyik nélkülözhetetlen alapja a békének. Ezután a miniszterelnök Roosevelt elnök beszédével kapcsolatban örömet fejezte ki a két nagy demokrácia eszmeközössége felett. Végül hangoztatta, hogy szilárdan hisz a szabad népek végső nagy győzelmében.

A lengyel köztársasági elnök távirata a norvég királyhoz

Angersből jelentik: A Pat.ügynökség közli, hogy Raczkiewicz lengyel köztársasági elnök a következő táviratot intézte a norvég királyhoz:

„Abban a pillanatban amikor a nemes norvég nép súlyos megpróbáltatásokon megy keresztül, kifejeztem kíváncsom Felségednek azt az őszinte csodálatot, amelylyel a lengyel nép a békés norvég nép által a támadó németek által folytatott háborúját kíséri.“ (Rador)

Légvédelem a Vatikánban

Vatikánváros. (Rador.) A vatikánvárosban légvédelmi építkezésbe kezdtek. A főlégvédelmi pincét a vatikán bejáratánál levő Szent Anna templomnál építik fel. A vatikán műkincseit és egyéb értéktárgyait már biztonságba helyezték a múlt év szeptemberében.

Divatos bordó-cipők
nagy választékban
SÁNDOR ci pőruházában, Bul. Reg. Ferdinand 11

és tengeri hadműveleteiket a Skandináv félszigeten a német birodalom ellen.

Elesen kikelt beszédében Norvégia és Dánia megszállása ellen, majd megemlékezett a szövetségesek tengeri haderejének tetteiről és csodálkozóan szólt a norvég király és a nép ellenállásáról. Kimutatta, hogy a szövetségesek szoros együttműködésben Török országgal Délkelet Európában csupán a béke fenntartását és valamennyi haráti állam függetlenségét biztosító politikát folytatnak. Majd rámutatott arra, hogy Franciaország a múlt év szeptember elseje előtt és után kö-zölte az olasz kormányval, hogy a francia kormány hallandó barátságos eszmecsere keretében összeköttetést keresni az olasz

CORSO: 11.30 mérs. 3, 5, 7.15 és 9.15 órákor.

CAMILLA HORN, YTA RINA, IVAN PETROVICH, WERNER FUETTERER

„Rioi leánykereskedők“

Legujabb hirdető!

Tavaszi ruhákat, kabátokat fest, tisztít **KNAPP** modernül berendezett vállalata. Str. Bratianu 2-4 sz. (Minorita palota), Episcopul Radu 10 szám.

MI A FJORD?

**Jégkorszak előtt folyó-völgyekben
tolyk a harc északon**

A skandinávjai események kapcsán igen gyakran halljuk és olvassuk ezt a szót „fjord“. A norvég partokon 600 jégvonal kilométer hosszúságban húzódnak a fjordok 3400 kilométer partszélességgel.

A fjord norvég neve a mélyen benyuló síkatorszerű öblöknek, amelyek a hidegebb égöveken jellemzők a tengerpartokat és fő jellemvonásukhoz tartozik, hogy mély vizüket sekélyebb vízzel borított „küszöb“ választja el a tengertől. A fjordok eredetileg a jégkorszak előtt normális folyóvölgyek voltak, amelyeket azután a jégkorszakban óriási gleccserek töltöttek ki és amelyek benyúltak a tengerbe. A völgyek tehát jégfolyamok medrévé alakultak, keresztmetszetük U alakú, míg a völgyké V alakú. Ahol a hegvekből leereszkedő gleccserek nem a tengerbe, hanem a síkságra jutottak, ott fjordos tavakat hoztak létre. (Lago Maggiore, a Genfi tó, stb.)

Könnyen kimutatható, hogy fjordok és fjordos tavak csak ott vannak, ahol a diluviális korban az eljegesedés olyan mértékű volt, hogy a gleccserek leértek a tengerbe, vagy a síkságra. Ahol ilyen mértékű eljegesedés nem volt, ott fjordos képződmények nincsenek. A legnagyobb fjordok Grönland szigetén vannak, ahol különösen szép a Ferenc József-fjord a sziget északi részén. Nagyszerűek még a spitzbergai, a norvégiai, az izlandi, a labradori és az alaskai fjordok az északi féltekén, de gyönyörűek a déjcsidei és az ujjélandi fjordok is a déli féltekén.

A fjord csendes vizében impozánsan tükröződnek a meredek, kopár, jégsuroitla sziklafalak és az egész környezet a jégkorszak nyomait viseli magán, ami a tájnak mindig fenséges színezetet kölcsönöz. Most repülőik és hadihajók képét veri vissza a fjordok hideg vize.

Tragikus hirtelenséggel elhunyt Budapesten csicseri Csicseri Gyula magyar légügyi főfelügyelő 21 éves László fia

Ismert, előkelő aradi családot borított gyászba a megrendítő haláleset

Megdöbbenő, tragikus haláleset híre érkezett az elmúlt napokban az aradi Király-családdhoz. Szükszavú távirat közölte Király Dezső ezredes özvegyével, hogy egyetlen unokája, a 21 esztendő Csicseri László, harmadéves joghallgató, szivgyengeség következtében hirtelen elhunyt. Csicseri László fia volt csicseri Csicseri Gyula magyar királyi légügyi főfelügyelőnek és radostyáni Király Ejlának, özv. Király Dezsőné leányának. Aradon a tragikus módon elhunyt fiatalembert széles körben ismerték, hiszen édesanyja társaságában csaknem minden nyarat nagyszülei aradi házában töltött és a jókedélyű, kitűnő sportembert igen megszerették az aradi társaságokban.

A haláleset híre annál is inkább megdöbbenően hatott aradi hozzátartozóira, mert Csicseri László soha semmiféle betegségben nem szenvedett, csaknem minden sportot üzött és hihetetlennek tűnt, hogy az életerős huszonegy éves fiatal ember szíve megszűnt dobogni. Amikor özvegy Király Dezsőné telefonon érdeklődött a tragédia részleteiről, mindössze annyit sikerült megtudnia, hogy Csicseri László az utóbbi hetekben könnyebb influenza esetét keresztül, amelynek semmi fontosságát nem tulajdonítottak és a látszólag enyhe lefolyású betegség alattomos maradványaként lépett fel két nappal ezelőtt szivgyengeség mely váratlanul végzett a joghallgatóval. A haláleset elszomorító folyamata volt annak a tragédiának, mely éppen a hét elején érte Csicseri Gyula légügyi főfelügyelőt, akinek édesatyja csicseri Csicseri Zsigmond altábornagy, a volt darabon testőrség parancsnoka 80 esztendőskorában, ekkor hunyta le örökátomra szemét. Csicseri László még jelen volt nagyatyja végteszeregségén, utolsó útjára kísérhette a magas kort elért altábornagyot és akkor még senki sem sejtette, hogy alig három nap múlva az életerős unoka is követi nagyatyját a sírba.

Csicseri László keresztnevét nagybátyja Csicseri László után nyerte, aki édesatyjának testvéröccse volt és aki, mint sorhajóhadnagy a világháború négy évén át egy tengeralattjárón teljesített szolgálatot. A sorhajóhadnagy megszerezte az összes kitüntetések és a magyarországi ellenforradalom idején egy dunai monitort vezényelt. A hajó útban volt Budapest felé, amikor szembetalálkozott egy a „Munka“ nevet viselő és vörös lo-

**Szükség esetén egy
mánus is megfelel**

de természetesen tökéletesebb kettővel.

A kávé is csak akkor tökéletes, ha Franck-kávépótlékkal készül.

Dragomir Silviu dr. kisebbségi miniszter aradi látogatása

A N. U. F. temestartományi szervezése ügyében Temesvárra érkezett a miniszter

Dragomir Silviu dr. nemzetkisebbségi miniszter tegnap délben Arad felől Temesvárra érkezett. A pályaudvaron a minisztert ünnepélyesen fogadták. A miniszter szívélyesen kezelt fogott a megjelentekkel, majd autóba szállott és a helytartóságra hajtattott, ahol Marta Alexandru dr. királyi helytartó üdvözölte.

A miniszter azután rövid megbeszélést tartott, amelyen megállapította bánási tartózkodásának programját. A miniszter közölte, hogy vasárnap Aradmegyében, hétfőn Temes torontálmegyében, kedden Krassóme gyében, szerdán Szörénymegyében és csütörtökön Hu-

nyadmegyében kíván érintkezést keresni a Nemzeti Ujjászületés Frontjának vezetőivel.

Néhány perce volt a miniszternek a sajtó képviselői számára is, amikor ezeket mondotta:

— Módot tallok arra, hogy a nyilvánosság részére hosszasan nyilatkozzam. Most mint a Nemzeti Ujjászületés Frontjának vezetője jöttem és elsősorban a falusi néppel szeretném felvenni az érintkezést. Résztve-szek a krassóme gyei és a szörénymegyeli frontandcsok alakuló ülésén is. A hétfőn Temes torontálmegyében szentelem és aznap néhány órát ismét Temesváron töltök. Most örömmel szögezem le, hogy a sajtó mindenben támogatja a Front célkitűzéseit, amiért őszinte megelégedésemnek adok kifejezést. A nemzetkisebbségi sajtó is példásan viselkedik. A mai nap folyamán — tejezte he nyilatkozatát a miniszter — érintkezésbe lének a nemzetkisebbségek itteni vezetőivel is.

Dragomir Silviu miniszter azután Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Ciupe Gheorghie dr. vezértitkár és a fogadáson résztvett többi személyiség kíséretében megebedelt. Ebéd után a helytartóságon folytatta megbeszélését a Front megszervezésének ügyében.

Silviu Dragomir dr. szombat este megérkezett Aradra és özv. Goldis Vasilené vendége. Holnap a megyébe utazik, ahonnan a déli órákban visszatér Aradra. Délután 6 órakor a miniszter elnökletével értekezletet tartanak a vármegyvei prefekturán, melyen részt vesznek Ionescu Iuliu dr. vármegyvei prefektus, a hatóságok vezetői, valamint a NUF városi és megyei tagozatának vezetői. Valószínű, hogy több előkelőséget is meghívnak az értekezletre.

A Victoria legyőzte a Juvenlust!

Victoria — Juventus 1:0 (1:0)

Bucuresti. Minyegy 10 000 néző előtt folyt le a két csapat A) ligás mérkőzése, amelyet meglepetésre a Victoria csapata nyert meg. A mérkőzés két pontját ejdöntő gólt a 14. p. Cociuban II. szerezte meg csapataának. A mérkőzés változatos küzdelmet hozott és a győzelmet a jelkes Victoria kapu előtti határozottabb játéknak köszönheti.

**Este 2-3 szem
Artin**

utolsó ágyúlövésnek mindössze két áldozata volt: a 27 éves Csicseri László, aki sérteletlenül küzdött végig a háború és egy fiatal matróz. Szomorú véletlen, hogy az ugyancsak László nevet viselő fiatal Csicseri, ugyancsak fiatalon tragikus körülmények között távozott az élők sorából.

Csicseri László a harmadéves jogász, aki a legszebb reménye volt családjának, kitüntetétt tanuló volt, bejárta egész Európát, Franciaországot, Németországot Olaszországot, sok időt töltött Erdélyben s a román tengerparton, most áldozatul esett az ajátomos betegségnek. Csicseri Lászlót a budapesti Kerepesi uti temetőben nagy részvét mellett tegnap helyezték örök nyugalomra, temetésén Aradról nagyanyja özvegy Király Dezsőné vett részt.

FORUM FILMSZINHAZ.

TELEFONSZÁM: 20-10

GORILLA

Uj Fox hirdó a legujabb háborus eseményekkel
SZINES SILLY SIMPHONIE

Az előadások kezdete: 5. 7.15 és 9.30
Matiné: 11.30 és 3-kor olcsó helyárakkal

Sablonmentes, kacagtató bűnügy.
komikus nyomozás és humoros izgalom.

A főszerepben: Lugosi Bela, A 3 Ritz-testvér,
Lionel Atwill, Anita Louise.

Csillagok között a Földön...

„Fogalmunk sincs, mi lehet naprendszerünkön kívül a végtelenben”

Látogatás a budapesti csillagvizsgálóban, ahol fürkésző emberszemek kutatják a csillagok titkait

Magyar bolygók a világűrben

Mindig messze voltak tőlünk a csillagok s ma mintha még messzebb kerültek volna különösen Európától. Ez talán csak „optikai” csalódás, mert az igazság inkább az, hogy ritkult a hit és a fohász, a szemek kevesebbet tekintenek az égbe: A földi lét mozgalmassága, rettentő csalálmárvány elvonta a figyelmet a Végtelen misztikus ködbeburkolt élete felől. Az emberek újra rövidebbeket néznek, égi láthatáruk nem terjed túl a felderítő repülőgépek hangassági csúcsteljesítményénél és a léghárító ágyuk hatásvén. Aki ma ennél messzebb tekint, az már megrögzött, javíthatatlan csillagász, akin semmiképpen sem lehet segíteni.

Ezeket a földi lét számára teljesen elvezett embereket kerestem fel minap. Pesti embernek szokatlan kirándulás csillagnézőbe menni. Jómagam míg egyre felfelé kunyorodtam a hegy magasba szökellő ivén, sokszor éreztem úgy kifulladt tüdővel, hogy a következő pillanatban már a csillagokra hágnak s csak amikor utam végére jutottam, tapasztaltam szomorúan, hogy a csillagok közelről nézve még elérhetőbbek és távolabb tekinthetnek mint amikor elindultam feléjük s fényüket is alig láttam.

A város kötengerének törvényei közt élő ember ha a csillagvizsgálók parkjába jut, úgy érzi, mintha temetőbe lépett volna. Megerősíti benne ezt az érzést a szemek elé táruló három mauzoleumszerű épület, melyek mind-egyike egy-egy drága műszert őriz, amellyel az itteni „hegylakók” a csillagokat kutatják: éjjel a derült égből hívásra szényitnak a furcsa kripták kupolái s égvészöszerű rengeteg nagy gépek szeme villan mögöttük a mennyre, hogy annak titkait üvegeszükkel megfejtsék.

Lassovszky Károly, az igazgató, bevezetőben elmondja néhány keresetlen szóval a magyar csillagászat történetét:

— Aki azt hiszi, hogy abban az időben, amelyet a történelem „Legnagyobb Kornak” nevez, a csillagászat megbecsülték s az égi rejtelmet kutató emberben nagyon jámbor és szelíd élelénvt láttak, az módfelett téved. A magyar csillagász sokszor volt üldözött vad s ha néhány évtizedig nyugton hagyták, később annál pusztítóbb erőszakkal léptek fel működése ellen. Jóllehet: a magyar csillagászat minden egyes feltámasztásánál megmutatta, hogy a leghatalmasabb német, angol és amerikai versenytársakat is sokszor legyőzi a nemes vetélkedésben. Kétszázöt év, 1733-ban Pázmány Péter alapította Nagyszombatban az első magyar csillagvizsgálót, amelyet 1786-ban az egri s végül 1794-ben Batthányi Ignác gróf által a legjobban felszerelt obszervatórium követett Gyulafehérváron. Összevetve ezt újjal a ténnyel, hogy ebben az időben Franciaországban még csak két csillagvizsgáló volt, a párisi (1666) és a marseillesi (1702); Angliában pedig ugyancsak három: a greenwichi (1675), az oxfordi (1771) s a dublini (1782), úgy megállapíthatjuk, hogy Magyarország csaknem vezetett a csillagászati tudományokban. Az európai csillagászati történelem példaként jegyezte, hogy az 1815-ben megnyílt gellérthegy csillagvizsgáló Európa egyik legtekélyesebb esillagadája volt, amelyetnek min tájára épült később a müncheni és nápolyi csillagda is. Azonban a szabadságharc idején az ostromló katonaság megvolt győzödéve arról, hogy a tudósok a teleszkópok-

kal nem a mennyboltozatot, hanem az el-lenséges tudállásokat kémelek. Ezért szét-lövegették a csillagdat. Nagy Károlyt, a ma-gyar csillagászat híres mecénását az ágyu-kerékhez kötötték s úgy vonszolták végig az utcákon. Szegény csillagászainknak ilventajta üldözötetése után mindig évtizede-kig hallgatott az astronomia Magyarorszá-gon. A 70-es évek táján azonban Ögyallán Konkoly Thege Miklós, Kalocsán Fényi pá-ter, Herénven Gothard Jenő, majd később Kiskartalon Kövesligethy Radó fogtak újra építómunkához. Eredményeik csodálatosak sőt világraszólók voltak. Fényit úgy is-merte meg a csillagászati történelem mint a naploltok legkiválóbb szakértőjét, Got-hard fedezte fel a Lant (Lyra) csillagkép-gyűrűs ködében a centrális csillagot s ő bizonyította be a fényképezés fontosságát a csillagászatban. Az ögyallai intézetben Tass Antal 2122 csillag fényességét hatá-rozta meg. A vég azonban megint szomorú volt. Egymás után szűnt meg a kalocsai és kiskartali csillagvizsgálók működése, majd a főhatalom változásával átkerült Gyulafé-hérvár s Ögyalla is. Sokesztendő szűné-

Telefon: 27-56
FOGALOM!
 Képviselet: VERES L.
 Bul. Reg. Ferdinand 47.

telés után 1927-ben a magyar usztronómia-sok újra otthont kaptak. A Svábhegyen né-hai Klebelsberg Kuno gróf közoktatásügy-miniszter és Folkusházy fővárosi polgár-mester kezdeményezésére az állam és Bu-dapest segítségével felépült Európa egyik legszebb csillagászati intézete.

Az „új” csillagok felfedezésének módja

A magyar tudósok különösképen szép eredményeket értek el az új bolygók felfede-zése terén. A Mars és Jupiter között az újabb megállapítások szerint ismeretlen számú „új” bolygó kering. Valószínű feltevés szerint vá-lamely kozmikus szerencsétlenségnek köszön-hetik létüket. Két nagyobb bolygónak az ösz-szeütközése következtében az égi testek szét-estek s most külön pályán mozognak tovább. Eddig 1500 ilyen új bolygót sikerült felfede-zni, melyek közül néhány akkora mint egy eu-rópai ország átmérője, nagyobb része azon-ban területében nem kiterjedtebb egy ma-gyarsországi vármegyénel. Háromtanak a felfe-dzése magyar átszőség. Kullin György kar-társammal együtt bukkantunk rájuk s az új csillagászati térképen magyar néven mint Corvina, Konkoly és Bolyai bolygók szere-pelnek. Tehát vannak már magyar bolygók is.

— Izgalmas láték az „új” csillagok felfedezése. Ezek hirtelen tűnnek fel az égbőlton s rendszerint vá-lamelyik fényképező bukkannak rájuk. Fényképezés ut-lán követjük őket az űrben, de bizony legutóbb is megtrtént, hogy az egyik 5 napi vendégeskedés után megugrott a szemünk elől. Illyenkor értesítjük a her-llni csillagászati központot, mely táviratilag érintke-zésbe lép a világ valamennyi csillagvizsgálójával, me-re azok valóságos „rendőri körözést” indítanak a me-nékül csillag után. Sajnos, Magyarországnak mind-össze tíz ilyen „rendőre”, helyesebben, szóva, csilla-gásza van de azért működésünket mégis egyenran-guaknak itélik a legnagyobb csillagvizsgálók gárdájá-

A levegőt nyelő emberek...

Borzalmas keblemertenséget idéz elő, majd-nem minden ijedjk embernél egy ideges eredetű u. n. (aerophagia) tulsok levegőt nyelő ember-típus. Ezen keblemertenség abból áll, hogy a gyo-mor és a bél megtelnek levegővel és borzasztó fej-fuvódást és feszültséget idéz elő a gyomor és bél-rendszerben, sőt a rekeszizmokat is annyira fel-folja, hogy nehéz légzés áll elő és a szívre is kel-lemetlen érzést, nyomást gyakorol. A beteg enni nem bír és ha eszik, azonnal hányingere van, szé-dül, fejnymást érez, valósággal ejkeseríti egész életét.

A világhírű amerikai GASTRO-D. azonnal megszünteti azokat az ideges és gyomorra vissza-vezethető zavarokat és így megszüntet a fenti kel-lemertenségek is.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 150 lej utánvét mellett CSÁSZÁR E. gyógyszerárakban, Bucuressti, Cajea Victoriei 124.

Abaházi Richard, akinek neve előkelő sze-repet játszik a nemzetközi csillagászatban, be-szelgetésünknek ezen a pontján átvette a szót Lassovszky igazgatótól s vezetőnül szegődve betessékelt a legnagyobb mauzoleumba vagy ahogy ő nevezte „kupolába.” Belépéskor azon-nal szembetűnt egy villamosmotorra járó óra műszerkezet, mely egybe volt kötve a csillag-vizsgáló reflektor tengelyével. Ez az elmes-műszer a tengelyen nyugvó 5 tonnás reflektort szabad szemmel nem ellenőrizhetően ál-landóan a föld mozgásával ellenkező irányba forgatja s ezzel a Föld forgását az észleletek-nél kiküszöböli. Hosszu sor csigalépcső veze-tett fel az ország legnagyobb teleszkópjához, melynek lencse illetve tükör átmérője 64 cen-timéter (értéke mintegy 200.000 pengő.)

Kisérőm ezután kezét egy villanygombtáb-lán tartva, elindította a varázslatot. Az első gombnyomásra elkezdett fejjünk fölött forogni az egész kupola, míg egyhelyütt szétnyílt. Ek-kor egy második gombnyomásra a padlózat mindkettőnkkel együtt jó méternvire a leve-gőbe emelkedett, úgyhogy a teleszkop ágyu-torka kényelmesen kiáshatótt a tetőhasadé-kon. A nagy „ágyutörök” mellett egy kisebb is feltűnt. Előbbi fényképezés céljaira szol-gált, a másik a szabad szemmel való megfi-gyelésre.

Abaházi elmagyarázta:

— Sajnálom, ha csalódna bennünk, mert-nem tudom megősolni a világ végét s hogy eddig egyik kartársam sem tisztázta azt a kérdést vajon a Nap hül-e ki előbb vagy pe-dig egy üstökös kettészakítja a Földet s azt kilökve pályájából beejti a Végtelenbe. De en-ek ellenére is az új magyar csillagászok hírne-vet szereztek maguknak a szakvilágban, ahol mindig komolyan számolnak a svábhegyi in-tézet észleleteivel.

val is. Természetesen a csillagászat indomány még nagyon is véges. Műszereinkkel legfeljebb tíz a ki-lencedik hatványon fényévnyi távolságra lehet mére-seket eszközölni. Egyelőre még mindig egyetlen eddig felfedezett naprendszerünk ismeretlenül tartunk s to-galimunk sincs arról, hogy mi lehet tovább a végtel-enben.

Idáig tartott az interjú. A többi „csillagá-szati” számot és adatot már minshághán szed-tem össze. Így tudtam meg, hogy Amerikában most készítik a világ legnagyobb távcsővét, amely 6 millió dollárba kerül s átmérője 5000 centiméter. Nagyszóban eddig az amerikai Mount Wilson csillagvizsgáló teleszkópja ve-zetett — az két és fél méter átmérőjű volt. Utóbban pedig Heuroteau belga és Lallemand francia csillagászok egy televíziós távcsövet szerkesztettek, mellyel már messzebb látni mint a 6 millió dolláros amerikai teleszkóp-pal. Végül jólesett hallani nemzetközi csilla-gászati körökben azt a véleményt, hogy a magyar csillagászdarda a világ összes csilla-gászai között az első rangsorban foglal hely-et. Ezek után nem kétséges, hogy Lalle-mand és Heuroteau urak leleményes új mű-szereinek segítségével tíz kilinó magyar égi rendlörnek hamarosan sikerül összefogadni a naprendszerünkben eddig megszökött csillago-kat.

KALOTAI GÁBOR

Öt román író előadása Aradon

Olaszországban vetődött fel először az ötlet és ott valósították meg először a „Dopo lavoro” gondolatát, azt az intézményt, amely a munkások, az alkalmazottak munka utáni szórakozásának lehetőleg ingyenes, de feltétlenül olcsó megszervezéséről gondoskodik. Ez az intézmény szép eredményeket ért el és ma már az olasz munkás- és alkalmazotti tömeg kultúrászükségletének kielégítéséről elsősorban a „Dopo lavoro” gondoskodik.

A munka utáni szabad idő helyes és szórakoztató, nevelő, művelő felhasználásának megszervezését tűzte ki céljává a közelmúltban megalakult „Munka és Jókendv” intézmény is. Ralea Mihail munkügyi miniszter kezdeményezésére látott napvilágot a „Munka és Jókendv” intézmény kereteit szabályozó törvény, Stavri Cunescu, a munkügyi minisztérium vezérigazgatója pedig kidolgozta azt a programot, amelyet az új intézménynek meg kell valósítania. Megalakult a „Munka és Jókendv” szin. társulat, amely hivatja keresi fel az ország nagyobb városait és tart előadásokat az alkalmazottak, a munkások számára, most pedig — Stavri Cunescu vezérigazgató kezdeményezésére — öt neves román író járja be az ország több városát és felolvasást tart műveiből ugyancsak a munkások és az alkalmazottak számára.

A román irodalom legkiválóbb, legnevesebb képviselői vállalkoztak erre az előadókörútra, amelynek során ma, vasárnap este fél kilenc óral kezdettel az aradi Kulturpalotában tartják meg előadásukat. Utjukra elkíséri őket Stavri Cunescu vezérigazgató is. A vasárnap Aradra érkező írók közül Mihail Sadoveanu a jelenlegi román regényirodalom legmarkánsabb képviselője, Liviu Rebreanu hírnevét külföldön erdélyi tárgyú regényével alapozták meg, Victor Eftimiú szindarabjai révén a magyar közönség is jól ismeri. Ionel Teodoreanu a modern román társadalmi regény megalapozója, Al. Philippide főleg mint közíró tűnt ki. Demostene Botez pedig költő, közíró és nemcsak mint író működik, jelenleg ugyanis az országos társadalmi-biztosító pénztár igazgatótanácsának elnöke.

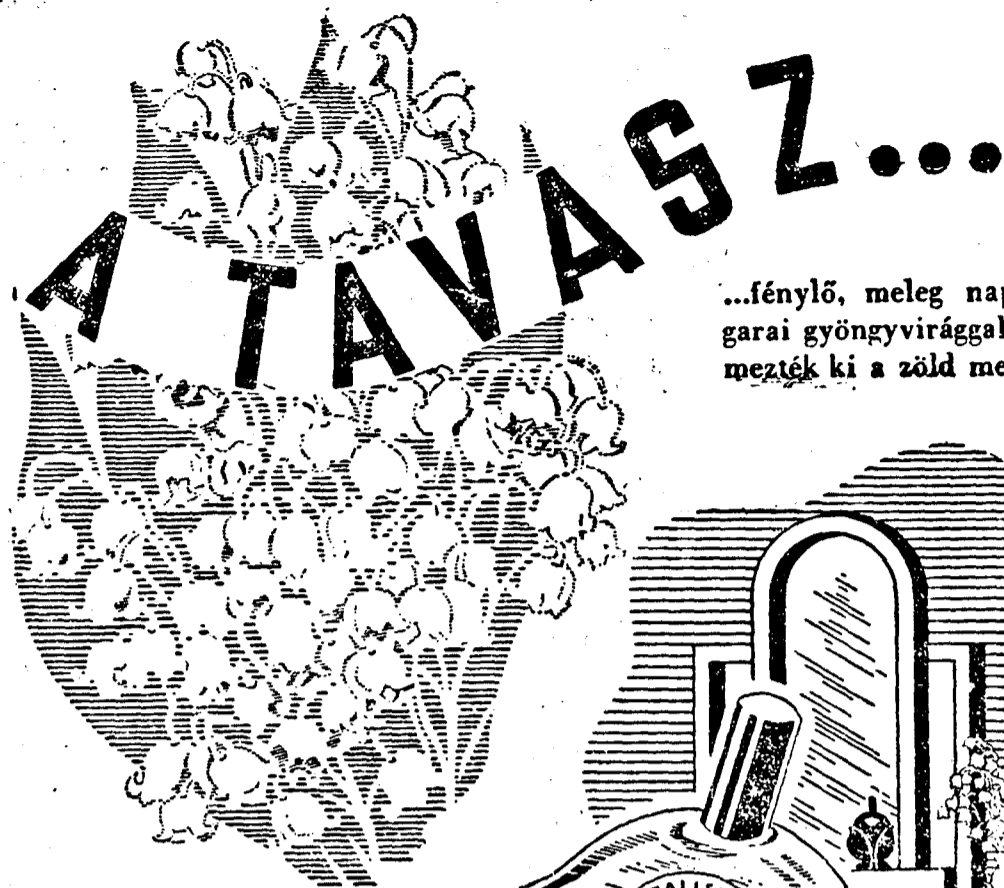
A vasárnap esti előadásra az aradi munkafelügyelőség meghívókat bocsátott ki és az előadáson csak azok jelenhetnek meg, akik meghívóval rendelkeznek.

Borzalmas vasúti szerencsétlenség az Egyesült-Államokban

Newyorki jelentés közli, hogy a Newyork—Chicago expresszvonat tegnap Chicagó felé haladtában kisiklott. Tizenöt utas meghalt, 20 súlyosan megsebesült. A vasúti szerencsétlenség kapcsolatban megállapították, hogy annak arányai sokkal nagyobbak, mint elente hirték. Eddig 25 halottat és 100 sebesültet szedtek ki a romok alól. A tizenöt kocsi közül kilenc kiugrott a sínek közül, a mozdony pedig felrobbant. (Rad.)

Kártérítésre kötelezték a Bánáti Bankegyesületet egy malom-eladási ügyletből kifolyólag

Néhány hónappal ezelőtt megírta az Aradi Közlöny, hogy egy malomvásárlás következményeként Lukács József és neje temesmegyei Székács községbeji malomtulajdonosok hatóság előtti rágalmazás címén fejlejtették az aradi Bánáti Bankegyesület pénzügyeit. Az ügy előzményei még 1932-re nyúlnak vissza, amikor Lukács József és neje részletfizetésre megvásárolták a pénzügyi intézet tulajdonát képező, Székács községben lévő malmot. A részleteket pontosan törlesztették, közben azonban tűz ütött ki a malomban, úgy hogy az teljesen leégett és ezennel a bank és a vevők között megszűntek a kapcsolatok. Ebből a tüzesetből kifolyólag azután a pénzügyet az aradi ügyészségen csajás címén fejlejtette Lukács Józsefet és nejét. Az igazságügyi hatóságok a megvádolt Lukácsékát minden fórumon felmentették és ennek alapján a malomtulajdonos hatóság előtti rágalmazás címén pert indított a bankegyesület ellen és ugyanakkor kártérítést is követelt miután a bank fejlejtése következtében károsodás érte. Az aradi törvényszék több tárgyalást tartott az ügyben és ma hozott ítéletet. A törvényszék felmentette a bankegyesületet, valamint az annak idején beadott fejlejtés aláíróját a rágalmazás vádjától, de ugyanakkor megállapította, hogy Lukácsékát valóban károsodás érte a fejlejtés következtében és ezért 172.750 lei kártérítés megfizetésére kötelezte az alpereseket.

...fénylő, meleg napsugarai gyöngyvirággal hímézték ki a zöld mezőt.

A TAVASZ...

összegyűjtötte a mező minden gyöngyvirágát és letette az Ön toalettszalmára Asszonyom, az ifjúság illatát szétárasztó Talisman-Legrain

KÖLNIVIZ
PARFÜM

TALISMAN

Legrain

Csakis eredeti csomagolásban valódi

Pénteken nyílik meg a budapesti Nemzetközi Vásár

Budapestről jelentik: Alig néhány nap múlva, pénteken április 26-án nyílik meg az idei Budapesti Nemzetközi Vásár, hogy 11 napon át nyolc ország értékeit tárja országvilág szeme elé. Mert a magyar iparon kívül hét külföldi ország vesz részt a maga külön kiállításával az idei vásáron.

Azok a jelentős utazási és vízumkedvezmények, amelyek a vásár látogatóinak rendelkezésére állnak, már április 16-ika óta érvényben vannak. Ez meg is látszik Budapestnek egyre jobban élénkülő idegenforgalmán. Egyre többen érkeznek, főként a szomszédos országokból, természetesen elsősorban kereskedők és iparosok, de nagy az érdeklődés a mezőgazdasági gépipar legújabb alkotásai is éppen ezen a vásáron kerülnek először bemutatásra.

A vásáron több mint 1500 kiállító és hét ország mutatja be a maga alkotásait, de — mint az előző években — egészen rendkívüli attrakciók is gondoskodnak a közönség szórakoztatásáról és egész rendkívül problémák megoldására is útmutatást ad a vásár.

Az egyik ilyen nagy attrakció lesz az, hogy bármely látogató részvehet egy sétarepülésen Budapest felett és a repülőgépről a maga szavával küldhet rádió-üdvözlőt a vásár területén tartózkodó hozzátartozóinak, vagy ismerősjeinek. Az egyik probléma, amelyre megoldást találtak az, hogy hogyan lehet minél kevesebb fa és minél kevesebb vas felhasználásával építkezni. Ennek bemutatására hatalmas négyemeletes palota épült a

vásár területén, főként betonból és üvegből. De a fa és vas lehető mellőzésével készült a modern palota minden berendezési tárgya is. Az egész épület hang- és hőszigetelése mégis tökéletes, berendezése mégis izléses, modern és célszerű.

A rádiópar is halatlan teljességgel vonul fel, mint ahogy lehető teljes kiállításra törekszik minden más csoport is. Érthető, hogy a közönség érdeklődése is teljes, ami abból is megállapítható, hogy az utazási és menetjegyirodák egyre több vásárigazolványt igényelnek. Ilyen vásárigazolványt, amely a féjára utazás, az olcsó vizum és a rengeteg egyéb kedvezmény igénybevételére jogosít, mindenki válthat magának.

A látogatóknak legkésőbb május 6-ának déli 12 órájáig kell Budapestre érkeznie, mert a vásár május 6-án este zárul.

KAMARA SZINHÁZ

Vasárnapi műsor:

- 3 óraker: „A feleség” Bókay vígjátéka, olcsó helyárrakkal
- 6 óraker: „Játék a kastélyban”, Molnár Ferenc darabjának felújítása
- 9 óraker: „Klotild néni” Vaszary János boházata, olcsó helyárrakkal

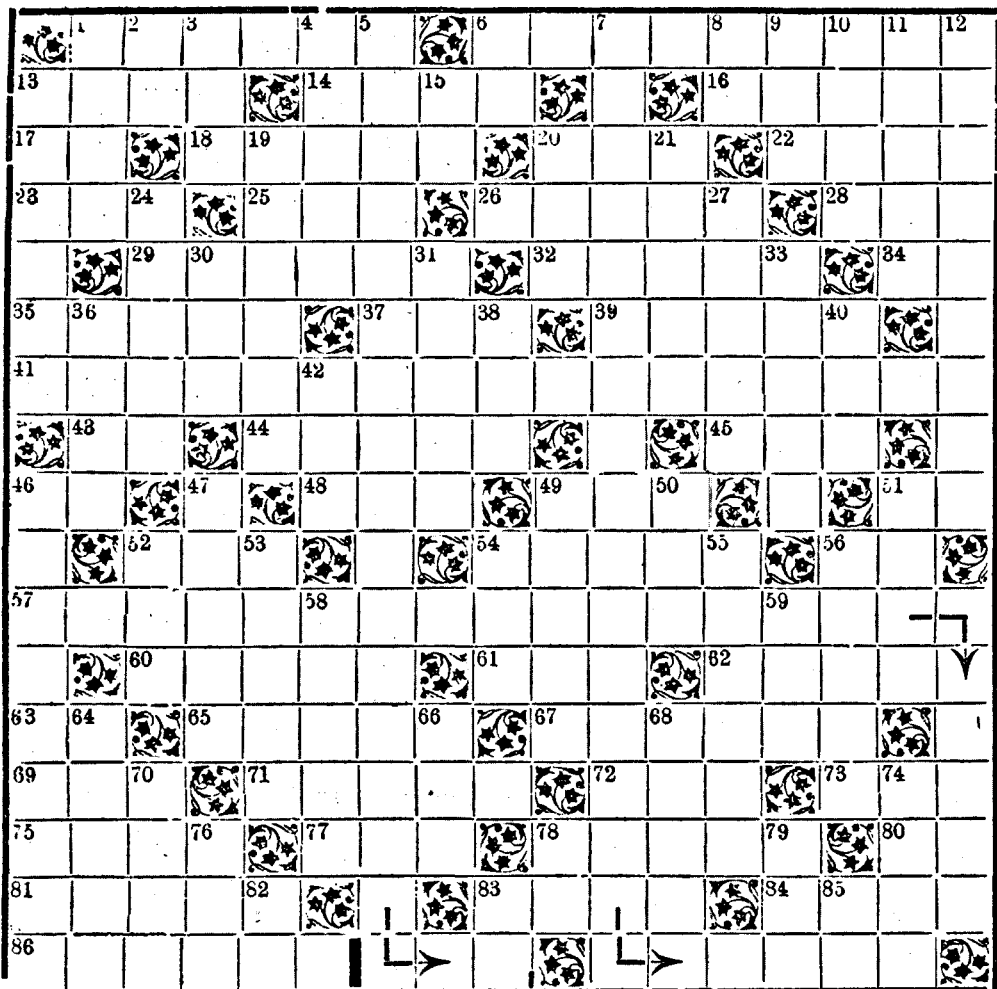
Az Aradi Közlöny tavaszi rejtvenypályázata

Tavaszi rejtvenypályázatunk fele távjához értünk és örömmel állapítjuk meg, hogy megfejtőink legnagyobb része nagyszerű munkát végezve, egy tömegben halad a végcél, a győzelem felé.

E héten az ötödik fordulóban, ismét nagy keresztrejtvennyel és két kérdéscsoporttal adunk alkalmat kedves szórakozásra, jó eredményt és kellemes időtöltést kívánunk.

Keresztrejtvény

Megfejtése 10 pont

E rejtvennyünk függ. 5. 7 és vissz. 41. 57 soraiiban egy bölcs görög közmondást rejtettünk el. Ez a közmondás küldendő be, — helyesen összeállítva — megfejtésként.

Vízszintes sorok: 1 Női becenév. 6 Kézirat pontos másolata vagy fényképe. 13 Székely kurta nemes. 14 Cári parancs. 16 A szovjet anyja. 17 Német névmás. 18 Akácán van. 20 Lain jaj. 22 Több ilyen tényt alkot. 23 Tárgyat, személyt jelöl meg. 25 Sportot üz. 26 Izletes savanyúság. 28 Tanrendben van. 29 Ujabbban a fűrés is teszi. 32 Fokozottan csunya. 34 Két nemes fém nevének kezdőbetűi. 35 Katonai erény. 37 Fenyőfajta. 39 Egy francia város nevéből alakított aradi divatcég neve. 41 A közmondás második sora. 43 „Sipulusz” nevének kezdőbetűi. 44 Észlelt lelki történet. 45 Német címzés rövidítés. 46 Kabát eleje. 48 Felhang. 49 Magánhangzólan vonal. 51 Utlan jus. 52 Német időháározó. 54 A dalai láma országa. 56 Azonos heitük. 57 A közmondás harmadik sora. 60 A bolond neve népiesen. 61 Nincs haja. 62 A „Pester Lloyd” nemrég elhunyt főszerkesztője. 63 Támadás kezdere. 65 Nem alkalmas vízfordásra. 67 Bazalt-vulkánhegy a Balaton mellett. 71 Flettner vítorlapótló találmánya. 72 Ékiesen tér. 73 Az adomabeli zsidóiról híres zempléni község. 75 A történelem muzsája. 77 Ijet vesztett link. 78 Ilyen hangszor is van. 80 Mutatószócška. 81 A csecsemő sokat szokott. 83 Az emberi táplálkozásra legalkalmasabb az ilyen étel. 84 Nácit így is „becézik”. 86 Furcsa guszttusa van, de tintát iszik!

Függőleges sorok: 1 Cigánynak mondják. 2 Keszkeskedelmi kifejezés. 3 Tavasszal virágos. 4 Bagoly. 5 A közmondás negyedik sora. 7 Becses engedelmükkel az én monogramom. 7 A közmondás első sora. 8 Idegen nevelő. 9 Latin nyévm. 10 Kuszó növény része. 11 Iszalagnövény. 12 Temetkezési vállalat nevében található szó. 13 Nagy olasz kikötőváros. 15 Mostanában sok ember csinálja. 19 Zóna magyarul. 20 Napjainkban sok folyik el. 21 Elszagot, elkoptat. 24. Hivatalos íráskor átvételét igazoló lap. 27 Mánapság nem tartják be az ilyen szót. 30 Minden embernek kettő szokott lenni belőle. 31 Büzös a dologban. 33 Műbecsi régi holmi. 36 Halban van. 38 Vizi emlős. 40 Napszak. 42 Szárnyas. 46 Macedon felkelő. 47 Állja a bánalmakat. 49 Nem fogadja szó nélkül. 50 Talál. 51 Divatos zene. 52 Bosszantó — németül. 53 Rokonság. 54 Azonos betűk. 55 Morse táblámánya. 56 Brittdndiai állam. 58 Fertőtlenítőszer. 59 Rés. 64 Határozottan kijelent valamit. 66 Volt k. u. k. hadsereg főparancsnokságának rövid neve. 68 Altatószer. 70 Lant. 74 Aromás fűszer. 76 Kifolyat, hullat. 78 Rokon. 79 Német személynév. 82 Görög mitológia egy alakja. 83 Felirat kezdete és vége. 85 Kettős mássalhangzó.

Tréfás kérdések.

Megfejtése kérdésenként 1—1 pont.

1. Meddig fut a nyul az erdőbe?
2. Miért varrják rá a foltot a zsákra?
3. Mi van akkor, ha egy néger a ballábával a hóba lép?
4. Miért nem eszi meg a pék a kiflik végét?
5. Hol kaszálják a szénát?
6. Nem mosdatják, nem ringatják, nem altatják, mégis fehér, mégis alszik?
7. Nagyszombaton mikor van nagyvéntek?
8. Mi van a fekete és fehér között?
9. Miért visel Roosevelt piros-kék nadrágtartót?
10. Egy fiu azt mondta: Anyi futestvérem van, mint leány; viszont a nővére azt mondta, hogy háromszor annyi a fiu-, mint a leánytestvére. Igazuk volt?

Tanár ur kérem...

Megfejtése kérdésenként 1—1 pont

1. Mikor volt a híres aradi gyűlés?
2. Melyik a világ legnagyobb szobra?
3. Ki írta a „Tripartitum”-ot?
4. Milyen hosszú a kínai fal?
5. Mí volt a neve az első magyar uiságnak?
6. Hol van a Colosseum?
7. Ki írta a Karthauzait?
8. Hol van Reykjavik város?
9. Melyik a leghosszabb európai alagút?
10. Mít neveztek „Fekete sereg”-nek?

A tavaszi rejtvenypályázat nyereményei:

- Egy „Columbia”-gramofon, 1940-es modell, 5 drb. modern lemezzel, az Aradi Közlöny ajándéka.
- Egy vég „ANYAK ÖRÖME” vászon.
- Egy modern chromnikkel férfi karóra az Aradi Közlöny ajándéka.
- Egy pár finom nőcipő, WE-EGO cipőgyár ajándéka.
- Egy pár finom nőcipő, a CARMEN cipőgyár ajándéka.
- Egy finom női bőr retikül, az Aradi Közlöny ajándéka.
- Egy finom férfi bőr zsebtárca, az Aradi Közlöny ajándéka.
- Egy női divatkalap, SCHÖN ANNA kalapszalona ajándéka.
- Egy modern asztali óra, chromtokban, CSÁKY JÁNOS órás és ékszerész, a lutheránus-templommal szemben, ajándéka.
- Egy sonka, CZMOR PÉTER aentesáru különlegességek üzletének ajándéka.
- Egy nyári ruhára való 3 és fél méter divatos anyag, MEDREA divatáruház, Omescu-patika mellett ajándéka.
- Egy női bőr retikül, KRAMAROVICS bőrdisz. műves, P. Avram Iancu, ajándéka.
- Egy modern ébresztőóra, GARTNER IÓZSEF órás, ékszerész és optikus, P. Avram Iancu, ajándéka.
- Egy női nyári ruhára való 3 és fél méter tweed-anyag, WEISZ SÁNDOR divatáruház, Str. Bratianu 2, ajándéka.
- Egy fotométer, egy zseb-album és egy Welter fényképezési szakkönyv, a FOTOCENTRAL, Strada Eminescu 4, ajándéka.
- Két félliteres üveg Flóra-likőr, a FLORA-likörgyár ajándéka.
- Egy literes üveg Zwack-likőr, a ZWACK-likörgyár ajándéka.
- Egy üveg MOTT-pezsőgő, a MOTT-pezsőgőgyár ajándéka.
- Egy üveg pezsgő, az Aradi Közlöny ajándéka.
- Egy tartós „Dauer” ondulálás, EIPERT FIDELI fodrászszalon, Str. Golds, ajándéka.
- Egy pár férfi vagy női házcipő, SÁNDOR ISTVÁN cipőüzlet, Bul. Reg. Ferdinand 11, ajándéka.
- Egy ezüst tisztítánc, BUSCHI EMIL órás és ékszerész ajándéka, Str. Bratianu 2.
- Egy készlet turista főzőkészülék, az Aradi Közlöny ajándéka.
- Egy finom férfinyakkendő, APPONYI TESTVÉREK divatáruüzlet ajándéka.
- Egy üveg finom kőviz, VOJTEK és WEISZ drogueria ajándéka.
- Egy üveg finom kölniviz, a CITY drogueria ajándéka.
- Egy modern díványpárna, előfestve, hozzávaló gyapjúanyaggal, BAKÁCS kézmunka- és fehérneműüzlet, Ortútay-palota, ajándéka.
- Egy selyem gyermekruha, BRENNER speciális baby- és kelengyeáruház ajándéka.
- Egy töltőtoll, SZEGFÜ írógépvállalatának ajándéka, Str. Bratianu.
- Egy töltőtoll, CSÁSZÁR írógépvállalatának ajándéka, Str. Alexandri.
- Egy finom férfinyakkendő, FERENCZI és SCHWEIER férfi divatáruház ajándéka.
- Egy finom férfinyakkendő, GOLDSTEIN LAJOS divatáruház ajándéka.
- Egy pár finom női harisnya, STRASSER harisya-ház ajándéka.
- Egy modern regény, 150 lei értékben, KERPEL, könyvkereskedés ajándéka.
- Hat darab fényképes levelezőlap, SÁNDOR IENŐ fotószalonjának, a lutheránus-templom mellett, ajándéka.
- Háromszor 5—5 liter ALGO-bor, a GOLD. SCHMIDT-borpinca ajándéka.
- Háromszor 5—5 liter podgoriai bor, az Aradi Közlöny ajándéka.
- Egy csokor divatos selyem-művirág, FARAGO BÖSKE kalapszalón, Bul. Reg. Ferdinand 39, ajándéka.
- 100 drb. névjegy, LEFKOVITS könyvkereskedés és nyomda ajándéka.
- Három drb. finom női zsebkendő, a TEXTIL A. B. C., lutheránus templommal szemben, ajándéka.
- Egy bérléjegy 10 borotválkozásra, JAEGER TVADAR fodrász, Bul. Reg. Ferdinand 27, ajándéka.
- Háromszor 1—1 csavaritron, a CULTURA könyv-és papírüzlet ajándéka.
- Egy negyedkiló finom csokoládé bonbon, MÁLKA cukrászda ajándéka.
- Egy negyedkiló finom csokoládé bonbon, CORSO bonboneria ajándéka.
- Egy cserép díszvirág, SCHARM MÁRIA virágszalón ajándéka.
- Egy zseblámpa, elemmel, HAMMER ZSIGMOND és FIA. cég ajándéka.
- Ötször 1—1 könyv, az Aradi Közlöny ajándéka.

Tavaszi rejtvenypályázat

Pályázati szelvény V.

Név:

Lakhely:

Beküldési határidő április 30. este 7 óra.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Csak a pénzintézetek foglalkozhatnak bankügyletekkel

Rövidesen megkezdődik a különböző vállalatok ellenőrzése

A pénzügyminisztérium közleményt tett közzé, amelyben figyelmezteti az érdekelteket, hogy a banküzlet szabályozásáról szóló 1934. májusában megjelent törvény 2. szakasza értelmében banküzleteket csak azok az intézetek folytathatnak, amelyek a banktörvény értelmében alakultak meg és csak ezek foglalkozhatnak pénzüzletekkel, részvényüzletekkel, stb.

Igy tehát abban az esetben, ha valamilyen más jellegű vállalat letétbe fogadna el pénzüsségeket, értékpapirokat, stb. kihágást követ el, mert a banktörvény 4. szakasza értelmében ilyen műveletekkel csak a pénzintézetek foglalkozhatnak, még abban az esetben

is, ha igazgatósági tagok vagy saját tisztviselők letéteiről lenne szó. Azokat, akik a fenti rendelkezéseket nem tartják tiszteletben, a törvény 57. szakasza értelmében megbüntetik.

A büntetések elkerülése érdekében a pénzügyminisztérium felszólítja azon kereskedelmi vállalatokat, amelyek a banktörvény ismeretében hiányában pénz vagy értékpapír betéteket, illetve letéteket vettek át, hogy haladéktalanul számolják fel ezeket az ügyleteket még mielőtt az ellenőrzési munkálatokra sor kerülne az illetékes szervek részéről. Az ellenőrzéseket erre vonatkozóan ugyanis a vállalatoknál rövidesen megkezdik.

Másfélmillió hektárral emelik az idén a tengerivel bevetett területet

A földművelésügyi minisztérium által kidolgozott tervek értelmében ez év tavaszán tíz millió hektárnyi területet kívánják bevetni. Mint ismeretes, a kedvezőtlen időjárás következtében a tavaszi buza, zab és árpa vetése elmaradt és ezért a bevetetlenül maradt területen más gabona és takarmányneműket kívánják termelni, egyben pedig fokozni akarják a textilnövények termelését is.

A minisztérium tervei szerint a tengerivel

bevetett terület az idén 6 és félmillió hektár lesz, holott más esztendőkhöz csak 3 millió hektárt vetnek be tengerivel. A napraforgóval bevetett terület nagysága az idén 200 ezer hektárról 300 ezerre emelkedik majd, a gyapottal, lennel és kenderrel bevetett terület pedig meghaladja majd a 200 ezer hektárt. A tízmillió hektárig fennmaradó területet főképpen takarmányneműekkel, valamint szójababbal művelik majd meg.

Gazdasági ügyosztályt állítunk fel a széktartóságokon a tartományok ellátásának biztosítására

A belügyminisztériumban ezen a héten gazdasági jellegű értekezletet tartottak a szakminiszterek a királyi széktartók részvételével. A megbeszélés során Angelescu nemzetgazdasági miniszter többek között két általános érdekű kérdést vetett fel. Az egyik kérdés a termelés fokozásáról és az árak ellenőrzéséről szóló törvény végrehajtásával van kapcsolatban. A miniszter arra hívta fel a széktartókat, hogy miután igen széles kezdeményezési és tevékenységi hatáskörük van ezen a téren, az érdekelt szakminisztériumok segítségével igyekezzenek minél szorosabb ellenőrzést gyakorolni a többtermelés terén, a mellet a legmesszebbmenő módon támogatásnak és megkönnyítésnek. Angelescu miniszter azt javasolta, hogy minden széktartóság mellett állítsanak fel gazdasági ügyosztályt,

amely összpontosítsa a tartomány gazdasági érdekeire vonatkozó összes rendelkezéseket, nyilvántartásokat, adatokat és teendőket a termelés fokozásával, az árak ellenőrzésével, az áruforgalom megkönnyítésével, a tartományok ellátásával s a fölöslegeknek más tartományok részére való átadásával kapcsolatban. A másik kérdés, amellyel a miniszter foglalkozott, a tüzfahány megelőzése, valamint az iparvállalatok tüzelőanyagának idejében való biztosítása volt. A tartományoknak minden módjukban álló eszközzel arra kell törekedniük, hogy a termelők pótolhassák a katonai szolgálatra behívott munkásokat, kapjanak elég vasúti kocsit és a kereskedők idejében lássák el magukat készletekkel, nehogy az elmúlt télen előállott helyzet súlyosabb formában megismétlődjék.

Miniszteri rendelkezés az importőrök regiszterébe való beírásról

A külkereskedelmi minisztérium a következőket hozza az érdekeltek tudomására:

A) Azon kérvényeket, amelyekben az importőrök vagy pedig a pénzügyi jellegű fizetések regiszterébe való beíratást kérik, a törvény előírásainak megfelelően felül kell bonyolítani és abban a cégre vonatkozóan a következő adatokat kell közölni:

1. A cég neve, 2. jogi formája, 3. a cégtulajdonos neve, 4. pontos címe, 5. a cégjegyzéki értenvenesen a céget (az eredeti aláírások feltüntetésével), 6. a kereskedelmi és iparkamara cégjegyzékébe való bejegyzés száma és időpontja.

Bármilyen későbbi változást tudatni kell a külkereskedelmi minisztérium ellenőrzési igazgatóságával.

B) Az importőrök regiszterében való beírás sorszámát a jövőben a következő okmányokon kell feltüntetni:

a) A behozatali kérvényeken, valamint b) a kereskedelmi jellegű fizetésekre vonatkozó kérvényeken, vagyis olyan fizetések esetében, amelyek az áruk behozatalával, fuvardíjával, stb. vannak összefüggésben.

A pénzügyi fizetési regiszterben való beírás sorszáma a következő iratokon tüntendő fel:

a) A pénzügyi jellegű fizetésekre vonatkozó kérvényeken, mint: bank- és kereskedelmi jutalékok, az idegen tőkék nyereségrészesedése, kölcsönök kamatai, a romániai cégek által élvezett hitelek vagy előlegek, bérek, szolgálatok teljesítéséért járó fizetések, tartásdíjak, reprezentációs költségek, ügyvédi tiszteletdíjak, biztosítási és viszontbiztosítási díjak, régi tartozások kifizetése. Az utóbbiak alatt az 1932. október elseje előtti időből származókat értjük.

Cukorrépatermelők katonai felmentése

A nemzetvédelmi minisztérium folyó évi március 17-én kelt 131221. sz. közben járására a Nagyvezérkar hozzájárult, hogy az összes cukorrépatermelők a repamunkálatok idejére katonai szolgálat alól mentésülve legyenek.

Felhívjuk cukorrépatermelőink figyelmét, hogy legkésőbb április hó 30-ig (de lehetőleg hamarabb) közzé tegyék megbízottainknál vagy a cukorgyári irodákban katonai adataikat, valamint katonai szolgálatra berendelt igavonó állataikat, járműveiket és szerszámjaikat összeírása végett jelentkezzenek.

Azon gazdák, akik folyó évben akarnak cukorrépat termelni, fenti előnyökben szintén részesülhetnek és felmentést nyerhetnek a katonai szolgálat alól, valamint elrekrutált igavonó állataikat és szerszámjaikat visszakapják, amennyiben a cukorrépa-szerződést aláírják.

Aradi cukorgyár

mazó behozatalokért járó tartozások értendőek.

Azon kérvényeket, amelyekben a fent említett szükséges beíratási sorszámmat nem tüntetik fel, már beiktatásukkor visszautasítják. Egyben a minisztérium közli azokkal a magánosokkal és cégekkel, akik csak alkalmsszerűen foglalkoznak árubehozattal, vagy külföldön történő kifizetésekkel, hogy nem kötelesek a fenti regiszterekbe való beírásukat kérni.

Új román-magyar fizetési egyezmény készül

Bucuresti-i jelentés szerint vasárnap román küldöttség utazik Budapestre azzal a céllal, hogy új fizetési egyezmény megkötéséről tárgyaljon, tekintettel arra, hogy az 1939. szeptember 19-ikén kötött megállapodás nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. A román küldöttség elnöke I. Gr. Dimitrescu, míg tagjai a következők: Petre Tutea, a külkereskedelmi minisztérium aligazgatója Ion Mătăsaru, a budapesti román követség gazdasági tanácsosa Gh. Stegararu, a Banca Naționala képviselőjében, valamint dr. N. Barbu titkár.

Tisztázzuk a kérdést!

KERESKEDŐ. Érdeklődésére ezúton megerősítjük azt a hírt, amelyet egyébként elsőnek közöltünk: a pénzügyminisztérium figyelembe vette a hozzá beérkezett indokolt kérelmeket és egy döntött, hogy a rendkívüli jövedelmekre vonatkozó bejelentés határát, idejét május 15-ig meghosszabbítja. Így tehát nem kell aggódnia, ha a vonatkozó bejelentést a szombati nap folyamán nem juttatta el a pénzügyigazgatósághoz.

= Az aradi piac. Gabonaárak: Buza q. 700-710 lei, árpa 630-650, zab 650-660, tengeri 550-560 lei, Takarmánypiac: Széna 320-360 lei, lóhere 420-460, szalma 80-100 lei. Liszt: Luxusliszt kg. 12.30 lei, I. oszt. liszt 11. II. oszt. liszt 10.50 lei.

= A CFR teherautobuszok új menetrendje. Mint már jelentettük, a CFR teherautóiratai ismét megújultak. A vasút vezérigazgatóságának közlése szerint Aradról Nagyváradra minden kedden, csütörtökön és pénteken déli 12 órakor indulnak a CFR teherautó. A szállítási díjszabás 5 lei tonnakilométerenként.

= Lányhul a buza ára a bányási piacon. A kívüli korlátozás következtében a buza ára a bányási piacon is ellanyhult és ma már a 750 leies legmagasabb ár után 715-720 lei a kínálat. A többi gabona-nemű ára a következő: tengeri 550 lei, zab 500 lei, korpá 450 lei, tökmag 1400 lei, árpa 550 lei, napraforgómag 900 lei.

Villany, csillár, rádió átszerelését jutányosan vállalja

Koch Dániel

STR. EMINESCU 2. TELEFON: 12-49.

Legújabb jelentéseink:

Markovics Lázár jugoszláv miniszter nyilatkozata Budapesten:

„Megteremtettük valamennyi dunai állam együttműködésének lehetőségét“

Budapest. Markovics Lázár jugoszláv igazságügyminiszter Belgrádba történt visszatérése előtt a következő nyilatkozatot tette Budapesten:

— Budapesti látogatásom és előadásom beleilleszkedik a Magyarország és Jugoszlávia közötti baráti kapcsolatok tekintetében régen, még 1926—27-ben nyíltan vallott nézeteimbe. Fejtegetéseim alap gondolata magasabb cél és magasabb eszmény volt és igen örülök, hogy Budapesten teljes megértéssel találkoztak eszméim, amelyek a nemzetközi jogon alapuló közösség új alapjait, új formáinak feltétlen szükségességét, valamint az állami tevékenységnek rendezett jogrendszerbe való bekapcsolását hangoztatták. Feltétlen kedvező jelnek kell tekinteni, hogy egy jugoszláv miniszter éppen a magyar fővárosban tarthatott egy ilyen fontos európai problémáról előadást a magyar társadalom színe-java előtt. Ez a tény a két nép érettségét, valamint a nemzetközi politika terén az emberséggel legmagasabb eszményeiről vallott felfogásuk összhangját bizonyítja. Ugyanakkor eklatánsan bizonyítja, hogy ma már távolabbi lehetőségek felé tekinthetnek. Örömmel állapíthatom meg, hogy Jugoszlá-

via és Magyarország közötti általános légkör az utóbbi időben olyan barátságos és megértő módon alakult, hogy a közeledés napról-napra gyorsabbá és biztosabbá válik. Nem fér kétség hozzá, hogy e közeledés a dunamenti és balkáni politika irányelveiről vallott nézeteink összhangjának, illetve hasonlóságának következménye. Mindehhez járul a két nép jellegének és érzelmeinek kölcsönös tiszteletben tartása. A mai válságos időkben Európa e részében élő valamennyi nép és állam jövője belátásunktól, valamint kölcsönös viszonyunkat és magatartásunkat befolyásoló tényezőkhelyes megítélésétől függ. Amíg pedig Jugoszlávia és Magyarország egymás közötti viszonyát illeti megállanthatom mindazok alapján, amit budapesti látogatásom alatt tapasztaltam, hogy megteremtettük a lehetőséget valamennyi dunai állam szolidaritásának keretében kiteljesíthető együttműködésre. Ez a cél feltétlen dícséretes és egész Európa számára példamutató, hiszen arról van szó, hogy külön érdekek fölül emelkedve megtaláljuk a békés együttműködés szélesebb és bensőségesebb formáit. Ez pedig csak valamennyi nép és valamennyi állam javát szolgálhatja, és ennek magam is politikai meggyőződéses híve vagyok.

A szövetségesek célkitűzései a Balkánon

London. (Rador). Az angol lapok nagy fontosságot tulajdonítanak Olaszország magatartásának és hangsúlyozzák, hogy a szövetségesek elhatározott célja a Balkán államok függetlenségének és területi épségének tiszteletben tartása. A Times azt írja, hogy a leg-

elterjedtebb olasz lap, az Osservatore Romano felvilágosította az olasz népet a német haditengerészet hatalmas vereségéről. Az Osservatore Romano példányszáma 15 ezerről 120 ezerre emelkedett.

Maniu Iuliu levélben válaszolt Mihalache Ion királyi tanácsosnak

Bucuresti. Iuliu Maniu a következő választ küldte Mihalache Ion királyi tanácsosnak hozzá intézett legutóbbi levelére:

„Szeretett Mihalache ur!

Tekintettel arra, hogy a királyi tanácsosi méltóság, amely kitüntetésben Ön részesült, nem kötelezi Önt másra, mint arra, hogy őszintén kifejezésre juttassa meggyőződését, amikor véleményét ké-

rik, királyi tanácsossá való kinevezése nem lehet befolyással azokra a személyi és eszmei kapcsolatokra, amelyek bennünket összefűznek

Fogadja őszinte és baráti üdvözlétem kifejezését.

Kolozsvár, 1940. április 18.

IULIU MANIU“.

Bucurestiből jelentik: A Semnalul azt írja, hogy Maniu Iuliu jelenleg beteg és Kolozsváron tartózkodik.

Ejtőernyős osztagokat vetett harcba a német hadvezetőség

Stockholm. A norvég távirati iroda közli, hogy a németek újabb nagyszámú ejtőernyős osztagokat vetettek harcba. Ezeknek főleg az a feladatuk, hogy ejtőernyőn leereszkedve a repülőgépből a vasútvonalakat megrongálják. A tegnapi nap folyamán egy német ejtőernyős küldőmenny eszkegett le egy völgykattalban, nagy részüket azonban a norvég katonák agyonlőtték, míg a többieket foglyul ejtették.

Párisból jelentik: Az itteni norvég követség közölte valamennyi norvég hajó kapitányával, hogy csak a szövetséges haderővel vehetük fel az össze-

kötletést. Ugyanekkor figyelmeztette a halókat, hogy utjukban a semleges kikötőket kerülik el.

Berlinből jelentik: A DNB cáfolja azt az egyik francia hírszolgálati ügynökség által közölt hírt, mintha a norvég gépkocsivezetőket a német katonai hatóságok arra kényszerítenék, hogy a csapatszállításoknál életük kockáztatásával az első tüzvonallig menjenek. Leszögezik, hogy a norvég sofőrök, akiket csapatszállításoknál felhasználnak, még egyetlen alkalommal sem közelítették meg a lövészárkokat. (Rador).

Angol és norvég vezérkari tisztek együttesen irányítják a szövetségesek északi hadműveleteit

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség katonai szerkesztője nagyjelentőségűnek tartja azt a tényt, hogy angol és norvég vezérkari tiszteknek Elverumban sikerült összeállniuk. Erre eddig nem volt alkalom, a jövőben azonban a katonai terveket együttesen dolgozzák ki. Szerencsés körülmény — állapítják meg — hogy a brit hadsereg Norvégiában számos vezérkari tiszttel rendelkezik. A norvégiai stratégiai helyzet egyé-

ként tisztázódik. Jelenleg a német csapatok főleg Elverum városát támadják. Mint köztudomású, az elverumi vasúti csomópont jelentősebb része az észak felé haladó vasúti hálózatnak. Kongsvinger város eleste után a német csapatok minden elfoglalt talpalatnyi helyért véres küzdelmet folytattak a norvégokkal, akik visszavonulásukban a hidakat és az utakat aláaknázzák.

Londonból jelentik: Azt hiszik, hogy az Or-

sel nevű lengyel tengeralattjáró a Rio de Janeiro nevű német csapatszállító hajón kívül egy torpedórombolót és három másik német hajót is elsüllyesztett. Az Orsel legénységét visszatérése alkalmából melegen ünnepelték.

Lelejezte tizenhétéves leányát — életfogytiglani fegyházra ítélték

Budapestről jelentik: A törvényszék szombaton tárgyalta Nagy Sándor dunaharaszti 53 éves kertész gyilkossági ügyében a fő tárgyalást. Az elmulasztott év novemberében Nagy leütötte és megfojtotta legkisebbik leányát, a 18 éves Lidiát, majd levágta fejét és úgy a fejet, mint a testet külön-külön ásta el a lakásmögött levő kertben. Előbb konokul tagadott, de azután a rendőrség mégis rábizonyította a gyilkosságot. A bíróság előtt elmondotta, hogy ő maga ölte meg leányát, majd elmondotta, hogy tettét miért követte el. Elbeszélte, hogy 12 gyermeke közül 5 leány volt, akik valamennyien vadházasságban élnek és akikből 15 gyermek született. Ezek és a gyermekei is mind nála éltek és mint szegény kertésznek 24 személy ellátásáról kellett gondoskodnia. Amikor megtudta, hogy a legkisebbik lányával is baj van és útban van a 16-ik unoka, nagyon elkeseredett. Elhatározta, hogy meggyilkolja a leányát, mielőtt szaporítaná a családban az ingyenélők számát.

A törvényszék szombaton este hirdette ki az ügyben az ítéletet, amely életfogytiglani fegyházbüntetéssel sújtotta az öreg kertészt.

Gázoló motorkerékpár izgalmas üldözése Budapesten

Budapestről jelentik: Szombat reggel a Horvay Miklós-terem egy motorkerékpáros felütött egy idősebb asszonyt és a motoros tovább robogott. Az asszony eszméletlenül esett össze. A közelben szolgálót teljesítő rendőr, belugrott egy arra haladó taxijárába és a kerékpár után vágta utat, amelyen ketten üjték. Már a külső periferiákra érték, amikor az autó utolérte a motorkerékpárt, amelynek vezetője hirtelen elhatározással átvárt az előtte levő árkon és egy düdő úton tovább hajtott. A rendőr először figyelmeztető lövéseket adott le, de amikor erre sem állt meg a gép, a rendőr rájuk lött és az egyik lővés a kerékpár utasát eltalálta. A motorkerékpár azonban még ezután is tovább hajtott és a közeli házak között eltűnt.

LAPZÁRTA

(Rador-elentések)

BERN. A hatóságok közzétették a szövetségi tanácsnak ama felhívását, amelynek értelmében a 41—58. év közötti férfiakat akiket nem osztottak be katonai egységekhez, vagy segédszolgálatra felszólítást kaptak, hogy vegyenek részt az ország védelmében.

RÓMA. Hitler kancellár születésnapja alkalmából az olasz császár és király Mussolini miniszterelnök és Clano gróf külügyminiszter a Führerhez üdvözlő táviratot küldtek.

BUCURESTI. Az Auschnitt-ügyben a tárgyalások befejeződtek és a bíróság közölte, hogy az ügyben május 8-án hozza meg ítéletét.

PÁRIS. Belfortból közlik, hogy francia vadászipilógépek szombaton reggel Belfort vidékén lelőttek egy német gépet.

BRÜSSZEL. Az itteni ügyészség letartóztatta a belga hadsereg egyik volt repülőjét és ennek feleségét. A házaspárt kémkedéssel vádolják. Megállapították, hogy legutóbb arra kaptak megbízást, hogy a csapatösszevonásokról tájékoztassanak egy idegen hatalmat. Egyik bűntársukat Párisban vették őrizetbe.

LONDON. Az angol admirálisok jelentik, hogy az Eclipse nevű torpedóromboló, amely néhány nappal ezelőtt ellenséges légtámadás következtében megsérült, visszatért támaszpontjára. A hajó közvetlen közelében repülőgépbomba robbant fel.

BUDAPEST. A képviselőház tegnapi ülésén több nemzetközi egyezményt hagytak jóvá. Ezek között három Romániával megkötött egyezmény, egy német—magyar kulturális és egy olasz—magyar állatorvosi egyezmény. Ezután jóváhagyták az egyrészt Magyarország és Irán, másrészt Magyarország és Afganisztán között megkötött baráti egyezményt, valamint a Magyarország és Törökország között megkötött ankarai konzulatusi egyezményt.

RÓMA. A liguriai tengerpart mentén levő városokban földmorajlást észleltek, amely több napon át tartott. Részletek még nem érkeztek.